

Socialtilsyn Øst Årsrapporten 2020

Socialtilsyn Øst

Hvordan er året gået

Det er ganske særligt for mig at skrive forord til årsrapport 2020. 2020 har på mange måder har været et begivenhedsrigt år, som mange vil huske. Det var også året, hvor jeg tiltrådte stillingen som tilsynschef i Socialtilsyn Øst.

Jeg afløser Henriette Lindberg, der har været med helt fra den spæde start i Socialtilsyn Øst. Det er med dyb respekt og en god portion ærefrygt, at jeg nu viderefører det betydningsfulde arbejde, som Henriette satte i gang. Jeg vil godt benytte lejligheden til at sige Henriette en stor tak for at have stået i spidsen for opbygningen af en fin organisation, som jeg nu har fået æren af at stå i spidsen for – godt og solidt flankeret af et stort hold af kompetente og dygtige medarbejdere og ledere.

Det blev året, hvor den virtuelle mødeform blev sat i fokus. Vi har oparbejdet en god og solid erfaring med at holde virtuelle møder, i forskellige systemer og med forskellige aktører. Vi har oplevet at de fleste tilbud og plejefamilier, har været imødekommende og har været med på at kombinere tilsynsbesøgene, så der både var fysiske besøg og virtuelle samtaler og besøg.

2020 var også året, hvor vi implementerede nye it-systemer – både et Business Intelligence system og et sags- og dokument-håndteringssystem. Data genereret i systemerne bidrager til, at den datadrevne ledelse kan udvikle sig. Det betyder, at vi bliver bedre og bedre til at forholde os til effekten af vores indsatser – for i sidste ende handler det om, at skabe merværdi for den enkelte borger. Det er derfor med stolthed – og en vis form for ydmyghed, at noget af det allermest nære og meningsgivende arbejde, bygger på en stærk kerneopgavedefinition.

I 2020 påbegyndte Socialtilsyn Øst et stort arbejde omkring redefinering og konstruktion af vores 'Kerneopgavefortælling'. Det er blevet til denne formulering:

"Socialtilsyn Øst skal bidrage til at sikre kvalitet og udvikling i sociale tilbud og plejefamilier, så børn, unge og voksne understøttes i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv".

I 2021 skal vi sammen have fokus på at give den fortælling et særligt liv. Det skal være en fortælling, der leder os, i vores hverdag og det skal være en fortælling, vi hele tiden kan falde tilbage på, når vi bliver i tvivl, om vi er på rette vej og træffer vores beslutninger, ud fra de rette perspektiver.

Det er en fortælling der skal bruges og ambitionen fra os er indiskutabel – vi vil kendes for den fortælling, når vi fører tilsyn. Den understreger at vi, sammen med de mange tilbud og plejefamilier vi fører tilsyn med, arbejder på at skabe kvalitet – netop for at det enkelte menneske kan understøttes i at udnytte deres unikke potentiale.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Trine Stokholm

Tilsynschef

Trine Stokholm
Tilsynschef

Indholdsfortegnelse

Hvordan er året gået	2
Indholdsfortegnelse	3
Indledning	5
Metode til undersøgelse af tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet.....	5
Kort beskrivelse af Socialtilsyn Østs virke 2020.....	6
Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner	7
Den faglige kvalitet	7
Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet	8
Plejefamilier.....	8
Tilbud	9
Ny lov på plejefamilieområdet	9
Konvertering til nye typologier.....	9
Godkendelseskrav i de nye typologier	12
Plejefamilier kan sikre udvikling og trivsel for plejebørn	12
Plejefamilier kan varetage omsorgsopgaver og opdragelse	13
Plejefamilier kan håndtere forældresamarbejde, der er uproblematisk eller lettere problematisk	13
Plejefamilier kan samarbejde med eksterne fagpersoner og bakke op om eventuelt iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i hverdagen med barnet.....	14
Plejefamilier kan formidle mundtligt og skriftligt om plejebørns trivsel og udvikling	15
Plejefamilier kan omsætte mål og løbende tilpasse indsatsen	15
Plejefamiliernes kompetenceudvikling	16
Plejefamiliernes ønsker om ændringer i godkendelsen	16
Opsamling og anbefalinger	17
Sanktioner og dialogmøder	18
Skærpet tilsyn	18
Påbud	18
Tilbagekaldte godkendelser.....	18
Vilkår	19
Tema i kvalitetsmodellen	19
Mødetyper i den dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven	20
Afkørende dialogmøder	20
Dialogmøder om påtænkte afgørelser	21
Klager	21
Socialtilsyn Østs organisering	23
Medarbejdersammensætning og kompetencer	24
Økonomi.....	25
Budget og regnskab 2020	25

Tilsynstakster og objektive finansieringsandele	25
Budgetperspektiv fremadrettet.....	26
Konklusion.....	27
Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke	29
Antal sager i Socialtilsyn Øst.....	29
Årets ny-godkendelser.....	30
Ophørte tilbud og plejefamilier	31
Ledige pladser i plejefamilier.....	32
Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg	33
Henvendelser om bekymrende forhold – Whistleblow-ordningen	35
Registrering og sagsbehandling.....	35
Antal henvendelser.....	35
Henvendelsesmønstre	35
Væsentlige ændringer	37
Sagsbehandlingstid	38
Magtanvendelser.....	39
Magtanvendelser – en markør på kvalitet	40
Børneområdet	40
Voksenområdet	41
Aktindsigt.....	42
Tilkøb	42
Tilkøbsydelse omhandler	42
Andre tilsyn eller vurderingsopgaver	42
Erfaringer, særlige fokuspunkter eller lignende	43
Hvad er tankerne i 2021	43
Formidling, undervisning m.m.....	43
Borgerstyret personlig assistance - BPA.....	43
Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore	45
Plejefamilieområdet	45
Tilbudsområdet	46
Bilag 3: Socialtilsyn Østs økonomi.....	47
Budget og regnskab.....	47
Takster	47
Bilag 4: Formålet med socialtilsynene	49
Baggrund og rammer for tilsynet	49
Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:	50
Mission	51

Indledning

Lov om socialtilsyn¹, der er det bærende element i vores arbejde, har nu fungeret i 7 år, med enkelte justeringer. Lovens intention om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling.

Formål og mission med socialtilsynet er beskrevet mere uddybende i **Bilag 4: Formålet med socialtilsynene**, men det skal indledningsvis pointeres, at det er væsentligt og nødvendigt for indfrielse af vores mission, at der sker en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsyn og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Østs årsrapport for 2020 indeholder kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser med mere. Udover de kvantitative opgørelser indeholder den også generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene.

Med udgangspunkt i vores vurderinger af kvalitetsmodellens syv temaer se **Bilag 4: Formålet med socialtilsynene** beskriver denne årsrapport følgende:

- Hvad har socialtilsynene set af kvalitet på de syv temaer og hvad har det ført til af tiltag.
- Gennemsnitsscore på alle temaer
- Udviklingspunkter
- Kvalitativ gennemgang af kvaliteten baseret på tilsynskonsulenternes erfaringer og vurderinger

Vi har også valgt at have fokus på:

- Sanktioner og dialogmøder 2020

Med baggrund i ny lovgivning på plejefamilieområdet² har vi særligt for 2020 valgt at belyse plejefamiliernes kvalitet i de nye typologier. I belysningen indgår, plejefamiliernes kvalitet i de nye typologier. Det sker efter en kort introduktion om typologierne og konverteringsprocessen samt udvalgte kvantitative data om fordelingen af plejefamilier. Kriterierne for, hvad plejefamilier forventes at kunne inden for typologierne, holdes op imod den kvalitet, socialtilsynet møder. Sluttelig beskrives plejefamiliernes kvalitet i forhold til at ønske eller søge ændringer i godkendelsen, specifikt i typologien.

Metode til undersøgelse af tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet

Helt overordnet har vi valgt at belyse kvaliteten med data fra Sensum Tilsyn³ og data fra Tilbudsportalen.

Fokusemnet plejefamiliernes kvalitet i de nye typologier belyses på baggrund af fokusgruppelinterview med tilsynskonsulenter fra afdeling plejefamilie samt årets kvalitetsvurderinger af kvalitetsmodellens temaer *Selvstændighed og relationer*, *Målgruppe*, *metoder og resultater* og *Kompetencer*, herunder udviklingspunkter⁴ og opmærksomhedspunkter⁵. Desuden inddrages øvrige kvantitative data, bl.a. data om:

- Antal aktive plejefamilier fordelt på kategoriseringerne
- Antal pladser fordelt i kategoriseringerne

¹ LBK nr. 1377 af 21/09/2020

² Lov nr. 1530 af 18/12/2018

³ Socialtilsynets sagsstyringssystem

⁴ Udviklingspunkter anvendes ved forhold som tilbuddet eller plejefamilien kan arbejde med, uden at dette i øvrigt giver anledning til at anfægte kvaliteten

⁵ Opmærksomhedspunkter anvendes når kvaliteten bør forbedres og manglende opfølgning kan betyde iværksættelse af sanktioner. Opmærksomhedspunkter er således mere alvorlige end udviklingspunkter, da der ved disse er bekymring i forhold til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet

Kort beskrivelse af Socialtilsyn Østs virke 2020

Den 31. december 2020 havde Socialtilsyn Øst tilsynsforpligtelsen med 1.085 plejefamilier og 399 sociale tilbud.

Vi har været på minimum ét tilsynsbesøg i samtlige af de plejefamilier og sociale tilbud, som vi har tilsynsforpligtelsen med.

Der er gennemført 2.234 tilsynsbesøg.

Antal tilsynsbesøg fordelt på tilsynstype:

- 2.202 – driftsorienterede tilsyn
- 1 – re-godkendelser
- 231 – ny-godkendelser.

Derudover har vi blandt andet truffet afgørelser, behandlet ansøgninger m.m.:

- Ny-godkendt 48 plejefamilier og 19 sociale tilbud
- Truffet 13 afgørelser med vilkår, der indeholdt 17 vilkår
- Truffet 8 afgørelser om påbud, der indeholdt 10 påbud
- Truffet 7 afgørelser om skærpet tilsyn, der indeholdt 23 påbud
- Truffet 2 afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelsen på plejefamilieområdet
- Modtaget 270 ansøgninger vedrørende væsentlige ændringer – 82 på tilbudsområdet og 188 på plejefamilieområdet
- Modtaget 89 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens- og offentlighedslovens regler
- Modtaget og behandlet 256 henvendelser om bekymrende forhold – whistleblower-ordningen.

Tilsynsopgaverne i 2020 blev udført af 72 medarbejdere – 51 tilsynskonsulenter, 17 stabsmedarbejdere og 4 ledere.

Pr. 31. december 2020 var der i de plejefamilier, vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.188 godkendte pladser. Det er et fald på 1,8 % i forhold til 2019.

Det samlede antal ledige pladser på plejefamilieområdet i 2020 er på niveau med antallet i 2019.

I **Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke** findes uddybning af ovenstående tal.

Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud, at tilbuddet ud fra en samlet vurdering har den fornødne kvalitet jf. lov om socialtilsyn § 6 og §§ 12-18.

Kvalitetsvurderingerne foretages ud fra kvalitetsmodellen som fremgår i bekendtgørelse om socialtilsyn bilag 1 og 2.

Socialtilsynet skal årligt udfærdige en årsrapport jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, jf. lov om socialtilsyn § 9, stk. 1, 1. pkt. Årsrapporten skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser, antal tilsynsbesøg og lignende jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, stk. 2.

Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene, herunder generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, stk. 3.

Indholdet i socialtilsynets årsrapport kan endvidere indeholde socialtilsynets overvejelser om udvalgte fokuspunkter jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, stk. 4.

Den faglige kvalitet

Den faglige kvalitet skal her forstås som en kvalitetsopfattelse, der er fastlagt af lovgivningen og kvalitetsmodellen, som er baseret på standarder og indikatorer for kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilierne. Kvalitetsmodellen er et dynamisk værktøj og der findes kun én kvalitetsmodel for tilbud og en kvalitetsmodel for plejefamilier eller en plejefamilie.

Vurderingen af et socialt tilbuds eller en plejefamilies samlede kvalitet sker ud fra en samlet faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Hvis socialtilsynet vurderer, at det vil være relevant for kvalitetsvurderingen, kan de inden for rammerne af temaerne i kvalitetsmodellen vælge at inddrage andre forhold.

Scorerne er et udtryk for en bedømmelse af, om tilbuddet lever op til de enkelte indikatorer. Det betyder for eksempel, at et tilbud der opnår fem i bedømmelse, stadig kan have udviklingspunkter at arbejde med.

Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet

Den generelle kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet, belyses ud fra de scorer og bedømmelser, der er givet inden for hvert af de syv temaer i kvalitetsmodellen. I datagrundlaget indgår ny-godkendte plejefamilier og tilbud ikke, da disse tilsynstyper ikke skal have scorer, men får en bedømmelse på indikatorniveau – *Forventes at kunne opfylde indikatoren* eller *Forventes ikke at kunne opfylde indikatoren*. Disse bedømmelser understøttes af en prosatekst, udarbejdet på baggrund af tilsynsbesøget og det indkomne materiale m.m.

Plejefamilier

Vi har gennemført 1.260 tilsyn fordelt på 1.085 plejefamilier.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i plejefamilierne, hvilket ses i **Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Vi vurderer, at plejefamilierne kontinuerligt arbejder med kvaliteten, både for at fastholde den, men også for at højne den. Vi kan se en større søgning på de af os udbudte kurser. Derudover oplyser plejefamilierne, at de i større grad end tidligere er opsøgende på kompetenceudvikling og supervision. Det er dog et punkt, der fortsat skal arbejdes med, og ud fra plejefamiliernes udsagn kan kommunerne blive bedre til at udbyde relevante kurser.

55 % af de plejefamilier vi har ny-godkendt i perioden 2015-2019 er fortsat aktive pr. 31. december 2020, se **Tabel 9: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive**.

Som det fremgår af nedenstående diagrammer, er det væsentligt at bemærke, at der er et fald på 2,6 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2018, og der er en mindre stigning i antal ledige pladser på 1,2 % sammenlignet med 2018.

Diagram 1: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier

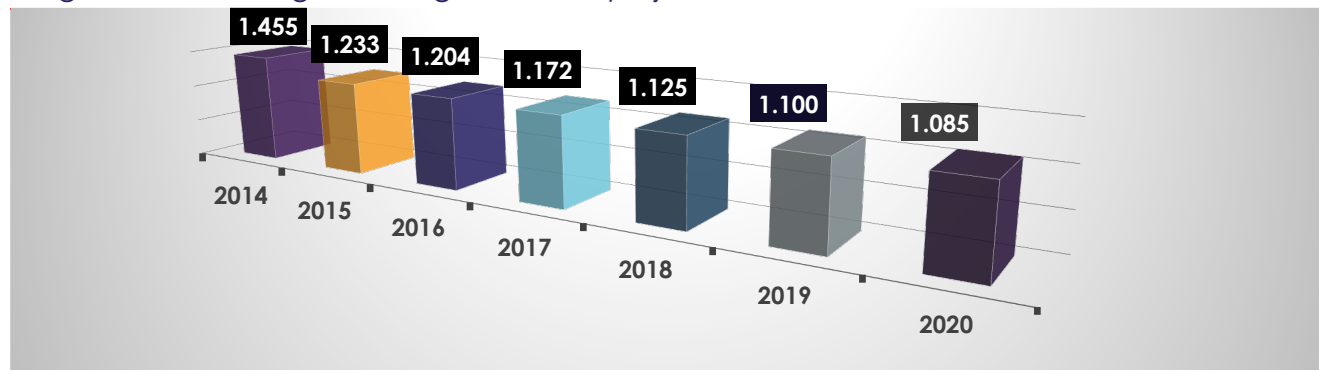
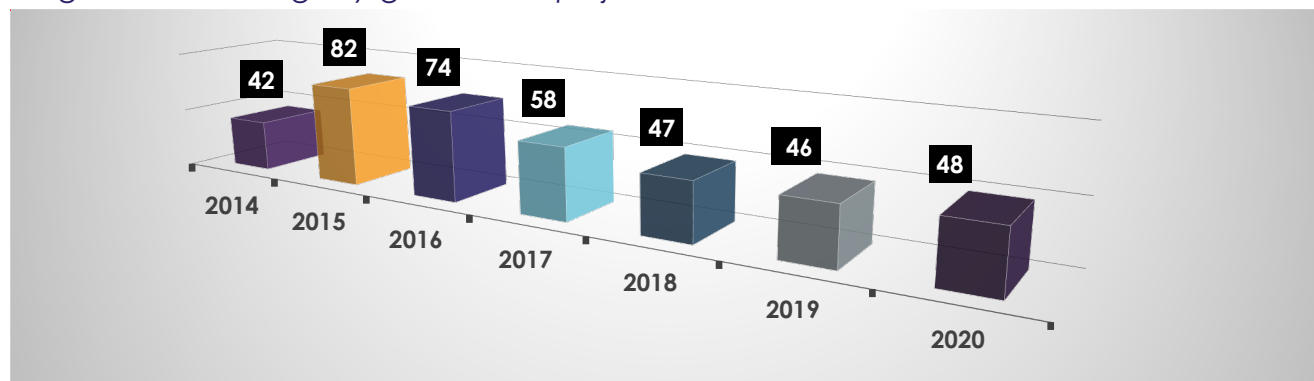

Diagram 2: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier

Tilbud

Begrebet tilsyn indeholder mange forskellige handlinger f.eks. tilsynsbesøg, triangulering, rapportskrivning mm. I 2020 har vi gennemført 463 tilsyn fordelt på 399 tilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i tilbuddene, se **Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud**. Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at tilbuddene arbejder med de udviklings- og opmærksomhedspunkter, der fremgår af de enkelte tilsynsrapporter.

Som i 2019 har vurderer vi, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan målene skal effektueres.

Ny lov på plejefamilieområdet

I det følgende belyses plejefamiliernes kvalitet i de nye typologier. Det sker efter en kort introduktion om typologierne og konverteringsprocessen samt udvalgte kvantitative data om fordelingen af plejefamilier. Kriterierne for, hvad plejefamilier forventes at kunne inden for typologierne, holdes op imod den kvalitet, socialtilsynet møder. Sluttelig beskrives plejefamiliernes kvalitet i forhold til at ønske eller søge ændringer i godkendelsen, specifikt i typologien.

Den 1. juli 2019 trådte en ny lov i kraft under overskriften "Mere kvalitet i plejefamilier – en bedre opvækst for anbragte børn". Loven omfattede en række tiltag, der tilsammen havde til formål at løfte kvaliteten på plejefamilieområdet. Centralt i loven står nye plejefamilietyologier, der frem for at tage udgangspunkt i barnets belastningsgrad og støttebehov fokuserer på plejefamiliernes generelle kompetencer og indsats. Tidligere var alle generelt godkendte plejefamilier opdelt i fire kategorier, der repræsenterede plejebørnenes belastningsgrad og støttebehov, hvilket vil sige, at plejefamilier var godkendt til at modtage børn belastet i henholdsvist lav, middel, høj og højeste grad.

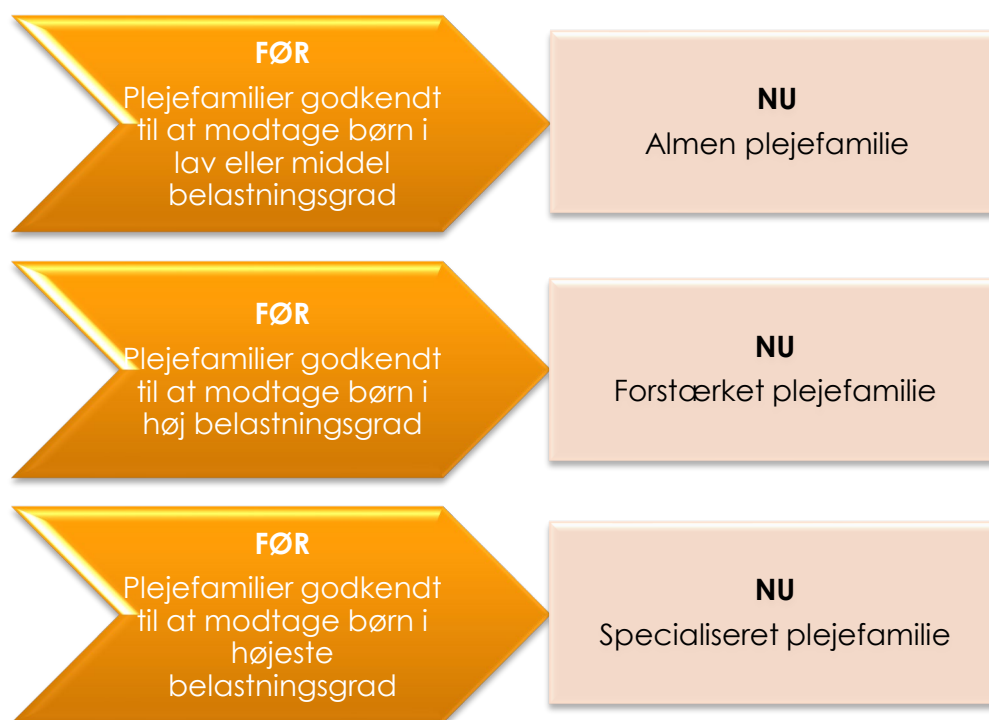
De nye plejefamilietyologier er:

- Almene plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov.
- Forstærkede plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- Specialiserede plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

Formålet med de nye typologier er at matche bredden i de behov, som børn i plejefamilier har i dag samt understøtte, at vilkår og støtte fastsat af anbringende kommune er differentieret og tilpasset den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse.

Konvertering til nye typologier

Plejefamilierne blev løbende og senest d. 1. juli 2020 indplaceret i de nye typologier. I forarbejderne til den nye lovgivning beskrives det, at de nye plejefamilietyologier er direkte overførbare til socialtilsynenes eksisterende praksis:

Konverteringsprocessen for den enkelte plejefamilie blev indledt ved det førstkomende driftsorienterede tilsyn efter 1. juli 2019, hvor plejefamilien blev gjort bekendt med de nye typologier og inviteret til dialog herom med afsæt i typologiernes definition og godkendelsesramme.

Som udgangspunkt foregik konverteringen relativt automatisk. I praksis var det imidlertid en anledning til, at socialtilsynet kunne indgå i nærmere dialog med plejefamilier om deres godkendelse. I nogle tilfælde var der tvivl eller lettere uenighed om typologien, og i nogle tilfælde gav dialogen anledning til, at en plejefamilies godkendelse blev løftet fra almen til forstærket eller fra forstærket til specialiseret. En sådan dialog kan i alle tilfælde bidrage til en form for afstemning mellem socialtilsynet og plejefamiliens ønsker og kapacitet i relation til fremtidige opgaver.

Konverteringen gav ikke anledning til klager over indplaceringer foretaget af Socialtilsyn Øst.

Diagram 3: Antal plejefamilier pr. 31. december 2020 fordelt på kategoriseringer

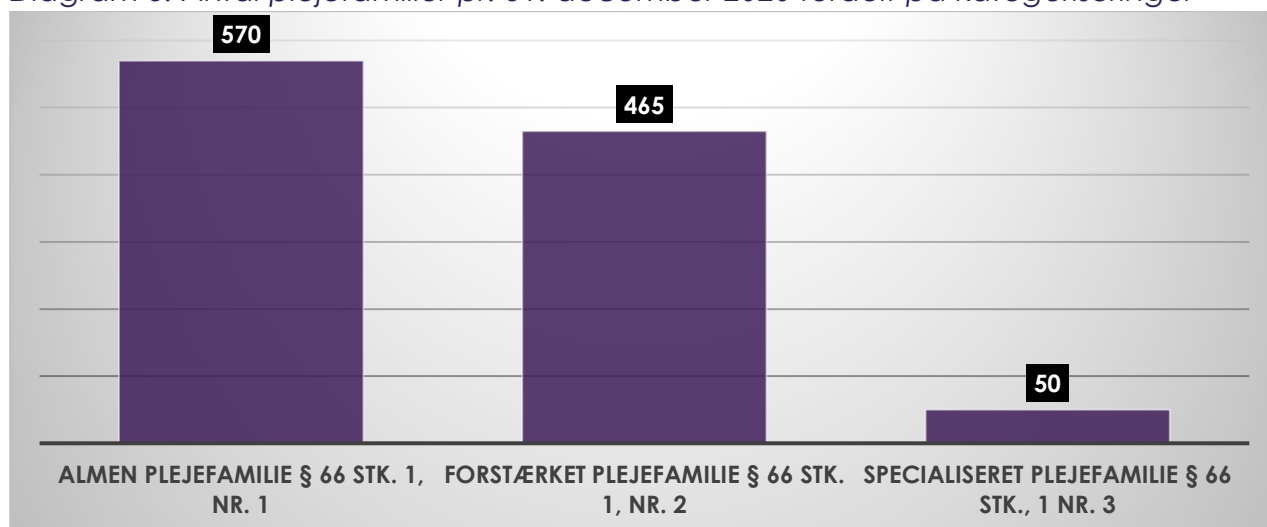

Diagram 4: Pladser og ledige pladser pr. 31. december 2020 fordelt på kategoriseringer

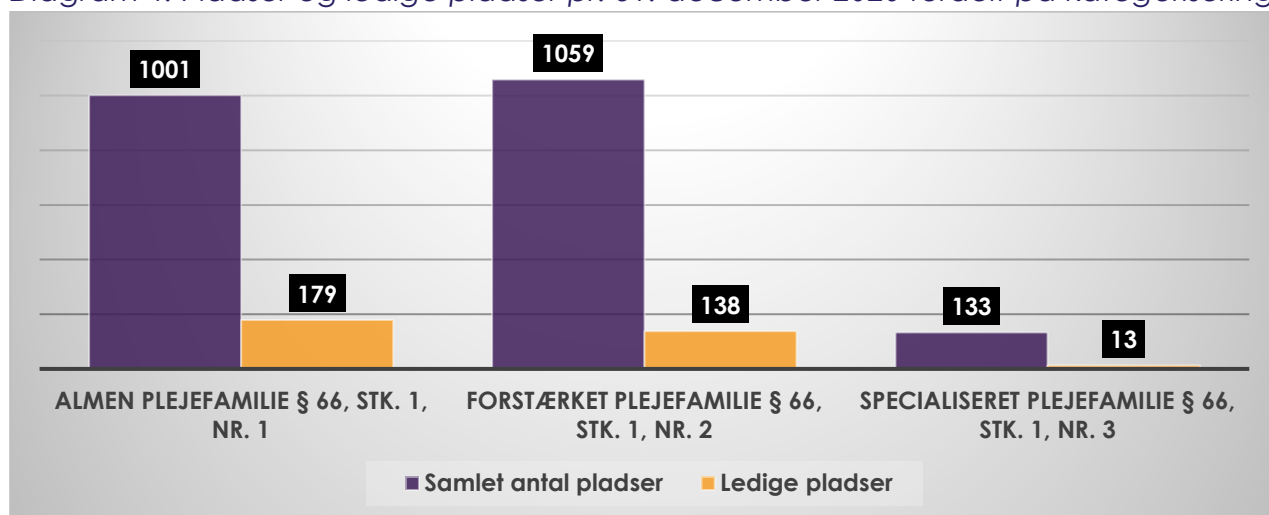
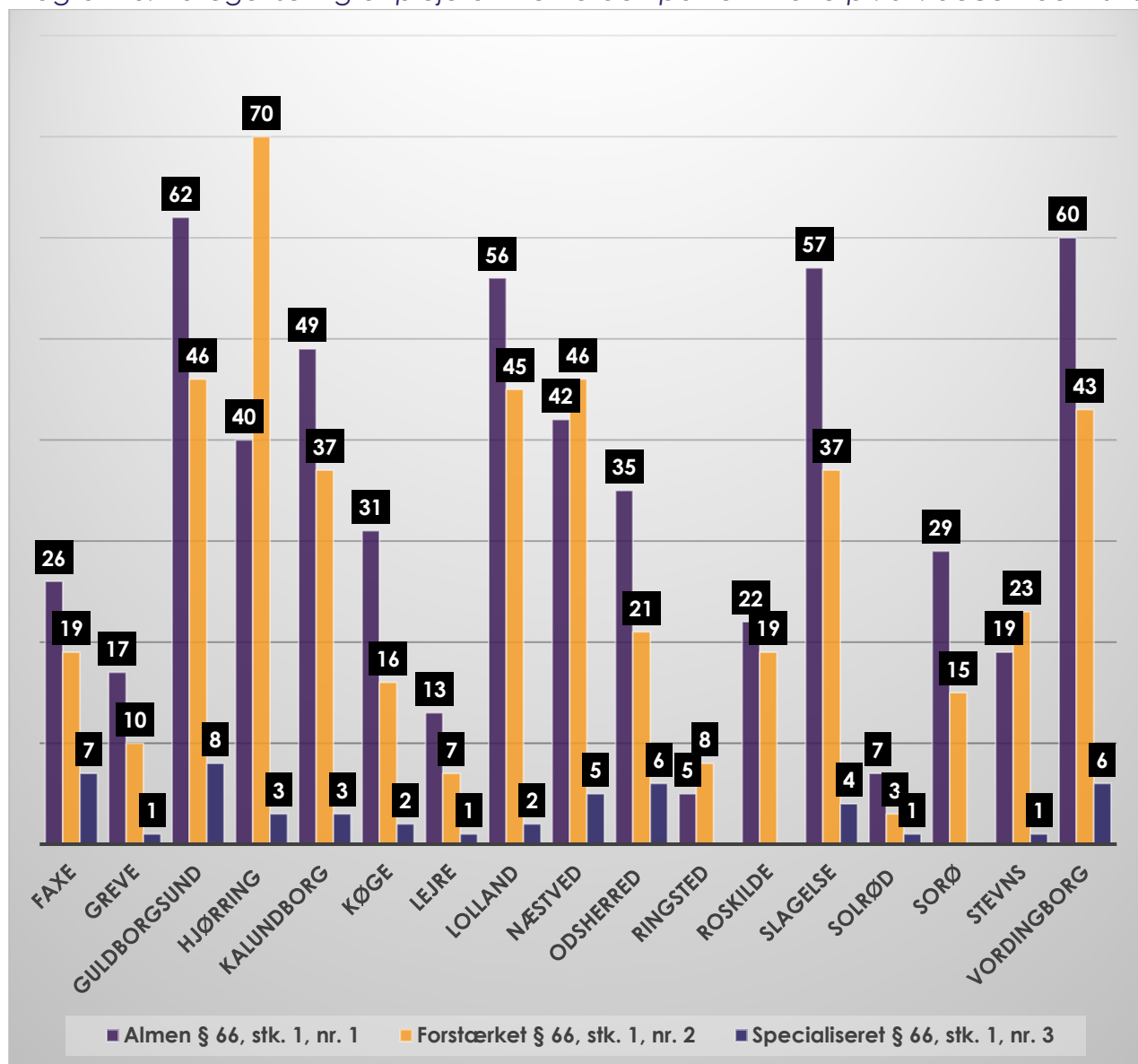

Diagram 5: Kategorisering af plejefamilier fordelt på kommune pr. 31. december 2020

Godkendelseskrav i de nye typologier

Socialtilsynene har i et tværgående samarbejde udarbejdet en godkendelsesramme for indplacering af plejefamilier, hvori grundlæggende kriterier for den enkelte typologi bliver præciseret⁶.

Alle godkendte plejefamilier skal opfylde kravene i kvalitetsmodellen – uanset omfanget af barnets eller den unges støttebehov. Kravene til almene plejefamilier kan ses som grundlæggende forventninger til alle godkendte plejefamilier og omfatter:

- At sikre udvikling og trivsel for plejebørn
- At varetage omsorgsopgaver og opdragelse
- At håndtere forældresamarbejde, der er uproblematisk eller lettere problematisk
- At samarbejde med eksterne fagpersoner og bakke op om eventuelt iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i hverdagen med barnet
- At formidle mundtligt og skriftligt om plejebørns trivsel og udvikling
- At omsætte mål og løbende tilpasse indsatsen
- Kompetenceudvikling

Kriterierne for, hvad plejefamilier forventes at kunne, holdes i det følgende op imod den kvalitet, socialtilsynet møder i de forskellige typologier:

Plejefamilier kan sikre udvikling og trivsel for plejebørn

I tilsynsprocessen tager dialog med plejefamilien og interview med øvrige kilder i vidt omfang udgangspunkt i, om plejefamilien lykkes med at sikre udvikling og trivsel for de aktuelt indskrevne plejebørn. I langt de fleste tilfælde ser vi gode og udviklende anbringelsesforløb, der er baseret på plejefamiliernes store engagement og grundlæggende indsats.

Vi oplever dog også vanskelige forløb, der f.eks. skyldes, at plejebarnets støttebehov viser sig at være et andet end forventet eller ændrer sig over tid, at der viser sig udfordringer i samarbejdet med biologisk netværk, anbringende kommune eller andre samarbejdspartnere, at plejefamiliens familiedynamik på trods af engagement i opgaven og omsorg for barnet belastes af rollen og opgaven som plejefamilie eller at plejefamiliens samlede kompetencer viser sig utilstrækkelige i forhold til den konkrete opgave.

Når vi identificerer, at plejefamilien har vanskeligheder ved at sikre plejebørns udvikling og trivsel, er der forskellige handlemuligheder, som altid vælges efter en konkret vurdering af forholdene i plejefamilien. Der kan være tale om udviklingspunkter⁷, opmærksomhedspunkter⁸, dialogmøde og sanktioner.

Udvikling og trivsel for plejebørn er målet i alle forløb uanset typologi. Socialtilsynet konstaterer, at plejefamiliernes evne til at håndtere belastninger, imødegå uforudsigelige ændringer og vilkår samt have opmærksomhed på at søge relevant hjælp styrkes fra almene over forstærkede og til specialiserede plejefamilier. Forskellen er forventet og i tråd med typologiernes definition, hvilket kvalitetsvurderingerne tager højde for.

⁶ Godkendelsesrammen er baseret på Lov nr. 1530 af 18/12/2018 om mere kvalitet i plejefamilier, forarbejderne hertil samt bemærkninger til loven

⁷ Et udviklingspunkt anvendes, når der er forhold, som plejefamilien med fordel kan udvikle

⁸ Et opmærksomhedspunkt anvendes når kvaliteten bør forbedres. Et opmærksomhedspunkt, der ikke handles aktivt og relevant på, kan føre til sanktioner

Plejefamilier kan varetage omsorgsopgaver og opdragelse

Der er et grundlæggende krav til plejefamilier om en forudsigelig hverdagsstruktur, en stabil og omsorgsfuld familiedynamik samt personlige kompetencer, der bl.a. indebærer evne til refleksion og mentalisering samt de relationelle kompetencer, der bl.a. drejer sig om at være i stand til at etablere og udvikle tilknytning til plejebarnet.

I tilsynsprocessen inviterer socialtilsynet til dialog om plejefamiliens familieliv, hverdagsstruktur, værdier og opdragelsesnormer, da det er væsentligt at afdække, hvordan det er at være barn i netop denne familie. Plejefamilierne er, som alle øvrige familier, vidt forskellige i forhold til det familieliv, der leves i hverdagen.

Vi ser, at langt de fleste plejefamilier har en forudsigelig hverdag, der er bygget op om familiens og de enkelte medlemmers faste aktiviteter med skolegang, arbejde og fritidsaktiviteter, herunder tid til både leg og pligter. De har en hverdag, der er genkendelig fra dag til dag og uge til uge, og hvor alle i familien ved, hvad de kan forvente. Plejefamilierne gør en indsats for at strukturere deres hverdag på en måde, der tilgodeser plejebørnenes behov, f.eks. ved at tilpasse anden beskæftigelse, fritidsliv og sociale liv samt inddrage plejebørnene i de aktiviteter og relationer, der er mulige og hensigtsmæssige for barnet.

Hertil er der til plejefamilier i forstærket og specialiseret typologi krav om og forventning til høj grad af fleksibilitet i hverdagsstrukturen og familielivet, ligesom der er forventning til fleksibilitet i egen opdragelsespraksis, så den justeres til plejebarnets særlige behov.

Der er desuden højere krav i de to typologier, når det omhandler den støtte og omsorg, der skal gives til barnet; fra kravet om almen omsorg og støtte vægtes nu en pædagogisk indsats, der i højere grad forudsætter fleksibilitet og justering og en større bredde i de metoder, plejefamilien er i stand til at anvende og kombinere for at understøtte plejebarnets trivsel og udvikling.

Socialtilsynet bedømmer med afsæt i kvalitetsmodellen i hvilken grad *plejefamilien kan drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse*. Vi kan konstatere, at langt størstedelen af de almene og forstærkede plejefamilier bliver bedømt til i høj eller meget høj grad at opfylde dette forhold. I de få plejefamilier, der er udfordret vedrørende denne kvalitetsindikator, handler det overvejende om, at plejebarnet har udviklet særlige behov og/eller plejefamilien har svært ved at forstå og håndtere plejebarnets følelsesmæssige udfordringer og reaktioner.

Vi vurderer, at øvrige almene og forstærkede plejefamilier i høj eller meget høj grad kan varetage opdragelse og omsorgsopgaver i henhold til plejeopgaven, ligesom alle specialiserede plejefamilier bedømmes højt i forhold til at imødekomme plejebørns særlige behov for omsorg og opdragelse.

Plejefamilier kan håndtere forældresamarbejde, der er uproblematisk eller lettere problematisk

I den almene typologi indbefatter målgruppen et forholdsvis uproblematisk forældresamarbejde. Kravet til plejeforældrene er i alle tilfælde kompetencer til at etablere og vedligeholde et forældresamarbejde med involvering i barnets liv og hverdag i overensstemmelse med de aftaler, der er fastlagt af anbringende kommune. Det forudsætter at plejefamilien har en grundlæggende accept af plejebarnets forældre med en forståelse af, at de gør det bedste de kan. I dialogen med plejefamilien undersøger socialtilsynet plejefamiliens forståelse, indsigt og viden om forældresamarbejde og betydningen af dette for plejebarnets trivsel og udvikling.

Vi kan konstatere, at plejefamilierne i høj grad er optagede af at håndtere og navigere i forældresamarbejdet. Plejefamilierne imødekommer i høj grad biologiske netværk ved at tilpasse sig ønsker om kontakt og involvering, f.eks. med sms-beskeder, at sende billeder, huske på gaver til fødselsdag og "mors dag", ligesom de har

en opmærksomhed på at beskytte plejebarnet relevant i kontakten. Plejefamilierne rummer desuden de forskellige, der kan være mellem egne og biologisk families værdier og opdragelse.

For en godkendelse som forstærket plejefamilie kræves der kompetencer til at håndtere et problematisk forældresamarbejde, og en specialiseret plejefamilie skal kunne håndtere det komplicerede forældresamarbejde. Vi møder her plejefamilier, der evner at rumme og håndtere forældrenes uforudsigelighed, aflysninger af samvær, modstand og brudte aftaler, ligesom de ofte er opmærksomme på at benytte supervision og vejledning for at bevare overskud og professionalisme i forældresamarbejdet.

Socialtilsynet kan konstatere, at langt størstedelen af de almene og forstærkede plejefamilier bliver bedømt til i høj eller meget høj grad at opfylde dette forhold. Tilsvarende bedømmes samtlige specialiserede plejefamilier til i høj eller meget høj grad at yde en kvalificeret indsats i forhold til at indgå i et konstruktivt forældresamarbejde under de vilkår, der er sat af anbringende kommune. Vi ser hertil, at langt størstedelen af plejefamilierne har en imødekommende, anerkendende, respektfuld og inddragende tilgang i forældresamarbejdet.

Plejefamilier kan samarbejde med eksterne fagpersoner og bakke op om eventuelt iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i hverdagen med barnet

Socialtilsynet ser, at plejefamilier, udover samarbejdet med anbringende kommune, har samarbejder med skoletilbud, psykiatri, speciallæger, fysioterapeuter, fritidstilbud, supervisor m.fl. og kan konstatere, at plejefamilier bidrager til samarbejdet med deres særlige viden om og engagement i barnets trivsel og udvikling, ligesom de støtter op om de forskellige samarbejder ved praktisk at indgå i aftaler.

Plejefamilier påtager sig desuden et ansvar for barnets trivsel og udvikling ved at gøre anbringende kommune opmærksom på behov for eventuelle støtteforanstaltninger og særlige indsatser, f.eks. ved fysioterapeut.

At plejefamilien skal være i stand til at forstå, sætte sig ind i og bakke op om de indsatser, der iværksættes for barnet, forudsætter evnen til at omsætte supervision, råd og vejledning til konkret praksis, der understøtter barnets udvikling og trivsel.

Det ligger i definitionen af typologierne og ses i praksis, at omfanget af støtte og eksterne samarbejder vokser, når man bevæger sig fra almen over forstærket til specialiseret, og forventningerne til plejefamilierne øges tilsvarende.

Forstærkede plejefamilier skal under vejledning kunne *medvirke aktivt* og supplerende til iværksatte støtte- og behandlingsindsatser, hvor det af en specialiseret plejefamilie i højere grad forventes, at de kan *indgå aktivt* i selve behandlingen af barnet. Et eksempel kan være en forstærket plejefamilie, hvis plejebarn er i sorg og derfor i et samtaleforløb ved psykolog. Plejefamilien modtager vejledning og supervision for at kunne håndtere sorgen i hjemmet. I den specialiserede plejefamilie foregår sorgarbejdet i hjemmet udelukkende støttet af plejefamiliens sædvanlige supervision, grundet plejefamiliens viden og erfaring.

Socialtilsynet bedømmer med afsæt i kvalitetsmodellen i hvilken grad plejefamilier bidrager aktivt og konstruktivt til samarbejdet med anbringende myndighed og andre professionelle omkring barnet. Vi kan her konstatere, at langt størstedelen af de almene og forstærkede plejefamilier bliver bedømt til i høj eller meget høj grad at opfylde dette forhold. Samtlige specialiserede plejefamilier opfylder dette i høj eller meget høj grad.

Ved gennemgang af aktive udviklingspunkter ses, at 18 % af de udviklingspunkter, der omhandler temaet kompetencer, går på samarbejdet med anbringende kommune. Udviklingspunkterne er udtryk for, at socialtilsynet ser netop dette samarbejde som afgørende for kvalificeret opgavevaretagelse og dermed for plejebørns trivsel og udvikling.

Plejefamilier kan formidle mundtligt og skriftligt om plejebørns trivsel og udvikling

Forventningen til plejefamilierne er, at de i samarbejdet med relevante aktører, herunder socialtilsynet, skal være i stand til at redegøre for plejebarnets behov, trivsel og udvikling samt redegøre for egen metodiske tilgang som understøttelse heraf.

Socialtilsynet har erfaret, at almene plejefamilier oftest kan redegøre for plejebarnets trivsel og egen metodiske tilgang ved konkrete praksisfortællinger om hverdagen i et hverdagssprog, hvor forstærkede plejefamilier i højere grad sætter ord på egen praksis ved anvendelse af fagsprog, ligesom deres skriftlige kompetencer indikerer, at de har erfaring i f.eks. selvstændig udarbejdelse af statusrapporter til anbringende kommune. Vi ser, at specialiserede plejefamilier desuden perspektiverer egen indsats ved tydeligt at italesætte egen praksis og faglige forståelse.

Den skriftlige kompetence ser vi udmøntet i de oplysningsskemaer, der udfyldes af plejefamilierne i tilknytning til det driftsorienterede tilsyn. Vi ser her, på samme vis som ved den mundtlige formidling, en differentiering i sammenhæng med typologi, hvor den faglige detalje- og nuancegrad stiger fra almen plejefamilie, henover forstærket til specialiseret plejefamilie. Dette er forventet, og kvalitetsvurderingen tager højde for de differentierede forventninger.

Plejefamilier kan omsætte mål og løbende tilpasse indsatsen

Handleplanen er et vigtigt koordineringsredskab og styringsværktøj for plejefamilien, da den bidrager til at sikre systematik, overblik og opfølgning på sagens forløb og plejefamiliens indsats. Dermed er den en forudsætning for den optimale kvalitet i plejefamilien.

Socialtilsynet skal i forbindelse med kvalitetsvurderingen bl.a. sikre, at plejefamilien kender de mål, der er opstillet for anbringelsen i barnets handleplan, kan bidrage til at målene er relevante og er i stand til at understøtte opfyldelsen af dem. Generelt ser vi god kvalitet og refleksion over, hvordan der kan arbejdes med at opfylde mål for anbringelsen, og hvordan plejefamilien kan bidrage til den løbende evaluering og justering af handleplanens mål.

Vi erfarer dog, at plejefamilierne ikke i alle tilfælde har opdaterede handleplaner og omsættelige mål at tilrettelægge indsatsen efter. Dette vil udmønte sig i udviklingspunkter, hvor plejefamilierne anbefales at efterspørge relevante dele af plejebarnets handleplan, herunder mål for barnets udvikling. Således handler over halvdelen af alle udviklingspunkter i temaet *Målgruppe, metoder og resultater* om plejefamiliens manglende kendskab til plejebarnets handleplan.

Vi ser en tendens til, at almene plejefamilier i højere grad har brug for kontinuerlige råd- og vejledningsbesøg med fokus på målopfyldelse og konkrete metoder hertil, hvor forstærkede og især specialiserede plejefamilier i højere grad selvstændigt justerer indsatsen, så den er afstemt de givne mål og herved imødekommer barnets behov, forudsætninger og funktionsniveau.

Vi kan konstatere, at plejefamiliernes forståelse af vigtigheden af handleplan og opdaterede mål er stigende med plejefamiliernes generelle kompetencer.

Anbringende kommuner kan således bidrage direkte til en styrket kvalitet i plejefamilier – og særligt de almene og forstærkede – ved at sikre aktive og opdaterede handleplaner og mål, som plejefamilierne kan tilrettelægge indsatsen efter.

At omsætte mål og løbende tilpasse indsatsen herefter forudsætter et grundlæggende metodisk kendskab. Vi erfarer, at almene plejefamilier overvejende anvender metodiske værktøjer, der er forventelige for almene plejefamilier, herunder en struktureret, forudsigelig hverdag med ro i en base, der repræsenteres af tydelige,

troværdige voksne. Størstedelen af de forstærkede plejefamilier kan derudover anvende elementer fra pædagogiske metoder i hverdagen, som f.eks. anerkendende samtale og piktogrammer, og specialiserede plejefamilier viser et større repertoire, der kan anvendes differentieret og målrettet f.eks. mentaliseringsbaserede samtaler, low arousal og neuropædagogik.

Plejefamiliernes kompetenceudvikling

Alle plejefamilier skal have relevante faglige, relationelle og personlige kompetencer, og konkrete forventninger til kompetencer differentieres alt efter typologi. For almene plejefamilier er der ikke krav om praksiserfaring med børn, der har særlige behov, ligesom der heller ikke stilles krav om egentlig pædagogisk uddannelse. Forstærkede plejefamilier forventes at have relevante erfaringer, der kan overføres til varetagelsen af plejeopgaver og/eller teoretisk viden fra relevant uddannelse, herunder viden om pædagogiske metoder og viden om diagnoser. Det kræves af de specialiserede plejefamilier, at de har solid erfaring med udsatte børn og unge, eller at de har særlige uddannelsesmæssige kompetencer.

Ud over de grundlæggende kompetencer, der knytter sig til typologierne, interesserer socialtilsynet sig bl.a. for, hvorvidt plejefamilien *kontinuerligt udvikler nødvendige kompetencer i forhold til plejeopgaven*. Løbende kompetenceudvikling kan finde sted på forskellig vis, og vi ser, at plejefamilier gør brug af de to lovpligtige årlige kursusdage og opsøger supervision, sparring, vejledning og netværk for at kunne imødekomme deres plejebørns behov. Vi ser således, at forstærkede og i særdeleshed specialiserede plejefamilier er aktive og opsøgende på supervision og relevant faglig viden, og at de overvejende lykkes med at etablere og indgå i kompetenceudviklende aktiviteter. De specialiserede plejefamilier har ret til mere efteruddannelse og supervision, end de almene og forstærkede plejefamilier har.

Generelt bedømmes kvaliteten højt i denne indikator, dvs. i langt de fleste tilfælde scores plejefamilierne 4 eller 5. Der er en svag tendens til, at almene plejefamilier scorer lavere end forstærkede plejefamilier, og at forstærkede plejefamilier scorer lavere end specialiserede plejefamilier.

Svarende til denne tendens viser en gennemgang af udviklingspunkter indenfor temaet *Kompetencer*, at lige under halvdelen omhandler kursusdeltagelse og øvrig kompetenceudvikling, og det er karakteristisk, at disse udviklingspunkter oftest gives i almene, sjældnere i forstærket og stort set aldrig i specialiserede plejefamilier. Det kan ses som et billede på, at jo stærkere kompetencer en plejefamilie allerede har, jo mere er de tilbøjelige til målrettet at efterspørge, opsøge og sikre sig fortsat kompetenceudvikling i forhold til deres plejeopgaver.

Af denne grund vil det være til gavn for kvaliteten i alle plejefamilier, at der er opmærksomhed på løbende kompetenceudvikling, og at anbringende kommune sikrer efteruddannelse og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Plejefamiliernes ønsker om ændringer i godkendelsen

Når en plejefamilie ønsker ændringer i deres godkendelse, kan det omhandle en række forskellige forhold, f.eks. fysiske rammer, antal pladser til døgnpleje og aflastningsopgaver samt typologi. Vi modtog i 2020 i alt 84 skriftlige ansøgninger om væsentlige ændringer af familiens generelle godkendelse, hvoraf 15 af disse ansøgninger alene omhandlede plejefamiliens typologi. Vi har hertil erfaret, at en stor del af de ønskede ændringer, der alene vedrører plejefamiliens typologi, fremkommer i dialogen under det driftsorienterede tilsyn, hvilket betyder, at antallet af skriftlige ansøgninger om ændringer i godkendelsen kun viser en del af billedet.

En bred afdækning af plejefamiliens kompetencer, overskud, fysiske rammer, familiestruktur og familiedynamik samt erfaringer og resultater er udgangspunktet for socialtilsynets afgørelse. Det er desuden interessant for behandlingen af ansøgningen, hvad der har motiveret plejefamilien til at overveje at ansøge om ændring i godkendelsen – især når det handler om plejefamiliens typologi. Socialtilsynet ser, at begrundelserne er mange, samt at dette fint kan illustrere, hvordan plejefamilierne hele tiden agerer i samspil mellem deres egen aktuelle og fremtidige situation som professionel plejefamilie, kommunernes efterspørgsel og socialtilsynets kvalitetsvurderinger.

Plejefamiliernes begrundelse for at ønske ændring i typologien er, som det fremgår, vidt forskellige. En del af overvejelserne munder ikke ud i en ansøgning til socialtilsynet om ændring i godkendelsen men bliver ved dialogen. Vores dialog med plejefamilierne, både løbende og i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn, er af stor betydning for plejefamiliernes fortsatte udvikling, og samtidig er den et billede på plejefamiliernes kvalitet i relation til at reflektere over egen praksis, kompetencer, ressourcer og begrænsninger.

Det er vores vurdering, at de plejefamilier, der har bevidsthed om og opmærksomhed på egne muligheder og begrænsninger indenfor typologien er bedre rustet til at indgå kvalificeret i såvel visitationsproces som løbende samarbejder med anbringende kommune. Hermed bidrager plejefamilien til, at der sikres et tilstrækkeligt grundlag for, at et plejebarns behov kan imødekommes, bl.a. ved at sikre sig klare aftaler om fokus i indsatsen, handleplaner og løbende kompetenceudvikling i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og forventede udvikling.

Vi kan konstatere, at plejefamilierne generelt har behov for løbende dialog med såvel socialtilsyn som anbringende kommuner om rækkevidden af deres godkendelse, herunder deres særlige karakteristika, ressourcer og begrænsninger. Anbringende kommuner kan dermed bidrage direkte til plejefamiliernes kvalitet uanset typologi ved til stadighed at have opmærksomhed på at understøtte dette.

Opsamling og anbefalinger

I dette afsnit har vi belyst plejefamiliernes kvalitet i de nye typologier. Kriterierne for, hvad plejefamilier forventes at kunne inden for typologierne, mødes i langt de fleste tilfælde, hvilket vores kvalitetsvurderinger understøtter. Plejefamilierne i almen, forstærket og specialiseret typologi formår i vid udstrækning at sikre udvikling og trivsel for plejebørn med et støttebehov svarende til typologien.

Vi konstaterer, at plejefamiliernes kvalitet i forhold til at håndtere udfordringer og belastninger i relation til barnets støttebehov, samarbejde med biologisk netværk og samarbejdspartnere i øvrigt samt have opmærksomhed på at søge relevant støtte og kompetenceudvikling styrkes fra almene over forstærkede og til specialiserede plejefamilier. Dette er i overensstemmelse med den forventede indsats i lyset af plejebørns støttebehov i typologien.

Udvikling af kvaliteten i plejefamilierne kan i særdeleshed ske ved:

- At der er opmærksomhed på handleplaner med opdaterede og konkrete brugbare mål for barnets udvikling og at dette sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne.
- At der er opmærksomhed på løbende kompetenceudvikling og at vejledning, supervision og efteruddannelse sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.
- At der er opmærksomhed på og bevidsthed om den enkelte plejefamilies ressourcer og begrænsninger inden for typologien og at anbringende kommune løbende og i forbindelse med visitation indgår i dialog med plejefamilierne om rækkevidden af deres godkendelse.

Sanktioner og dialogmøder

I lovgivningen er der hjemmel til at udstede sanktioner til tilbud og plejefamilier, der af den ene eller anden årsag ikke lever op til kvaliteten i kvalitetsmodellen. Der er i lovgivningen givet mulighed for at udstede følgende sanktioner:

- Skærpet tilsyn
- Påbud
- Tilbagekaldelse af godkendelsen
- Vilkår

Skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 1, 1. pkt. jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 9, stk. 1 er et tilsyn, hvor der er ekstra fokus på det enkelte tilbud eller plejefamilie, som er afstedkommet efter, at et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse har været gennemført. Det skærpede tilsyn kan være anvendt, hvis der har været bekymringer i forhold til tilbuddets kvalitet, som der skal rettes op på.

Ved et skærpet tilsyn pålægges tilbuddet eller plejefamilien et eller flere påbud jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 2, 1. pkt., hvis overholdelse er en betingelse for forsæt godkendelse jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 2.

At være underlagt skærpet tilsyn er en afgørelse der kan træffes for en periode på op til tre måneder ad gangen jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 9, stk. 2 jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 1, 2. pkt. Perioden kan forlænges én gang for en periode på op til tre måneder.

Tilbud som er underlagt skærpet tilsyn, skal betale en ekstra takst svarende til 10 % af den årlige tilsynstakst pr. påbegyndt måned, som det skærpede tilsyn omfatter, jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 33, stk. 1. Hvis et skærpet tilsyn forlænges yderligere i op til tre måneder, tæller det som et nyt skærpet tilsyn.

En afgørelse om skærpet tilsyn vil altid indeholde påbud jf. ordlyden i lov om socialtilsyn § 8, stk. 1, 3. pkt. Der kan træffes afgørelse om at udstede flere påbud, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre, at tilbuddet fortsat opfylder betingelserne for godkendelse.

Påbud

Der kan udstedes påbud jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 2, 1. pkt. når der ved et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse er konstateret forhold, som påkræver handling fra tilbuddets eller plejefamiliens side, hvis socialtilsynet fortsat skal kunne godkende tilbuddet jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 10, stk. 1.

Påbuddene beskriver de forhold, som tilbuddet eller plejefamilien skal rette op på, som forudsætning for fortsat at kunne være godkendt, og socialtilsynet skal anføre en frist for opfyldelse af påbuddet jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 10, stk. 2.

Manglende overholdelse af et påbud kan enten føre til, at tilbuddets godkendelse bringes til ophør, eller at godkendelsen ændres i overensstemmelse med, hvad de faktiske forhold i tilbuddet viser⁹.

Tilbagekaldte godkendelser

Socialtilsynet kan jf. lov om socialtilsyn § 5, stk. 7 træffe afgørelse om ophør af tilbuddets godkendelse.

⁹ Vejledning om socialtilsyn pkt. 241

Socialtilsynet har mulighed for at bringe en godkendelse til ophør straks jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, stk. 3, hvis særlige forhold påkræver dette.

Vilkår

Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud eller plejefamilie. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke opfylder betingelserne for godkendelse, kan socialtilsynet vælge at fastsætte vilkår for godkendelsen jf. lov om socialtilsyn § 5, stk. 5, hvis opfyldelse er en betingelse for forsat godkendelse.

I henhold til lovgivningen skal socialtilsynet knytte frister til et vilkår jf. lov om socialtilsyn § 5, stk. 5, 2. pkt.

Godkendelse med vilkår kan være særligt relevant for nye tilbud og plejefamilier, som ikke har en eksisterende godkendelse.

Vilkårene samt fristen for vilkårenes opfyldelse vil altid fremgå af godkendelsesbrevet.

Det vil også være relevant i forhold til væsentlige ændringer, hvor socialtilsynet kan træffe afgørelse om at fravige en godkendelse eller et vilkår for en bestemt periode jf. lov om socialtilsyn § 5, stk. 6.

En afgørelse om vilkår kan godt indeholde flere vilkår og flere temaer. I de afgørelser om vilkår, hvor der er givet flere vilkår, er det ikke ualmindeligt, at vilkårene har forskellige opfyldelsesfrister.

Tabel 1: Antal afgørelser om sanktioner

Tilbudstype	Skærpet tilsyn	Påbud	Tilbagekaldelse af godkendelsen	Vilkår
Plejefamilier				
Almen § 66, stk. 1, nr. 1	0	1	0	0
Forstærket § 66, stk. 1, nr. 2	0	0	2	0
Tilbud				
Børne- og unge	0	1	0	0
Voksne	4	4	0	6
Kombinerede Børn/unge og voksen tilbud	3	2	0	7
I alt	7	8	2	13

Antallet af afgørelser om skærpet tilsyn dækker over 23 påbud, afgørelserne om påbud dækker over 10 påbud, og antallet af afgørelser om vilkår dækker over 17 vilkår.

Der var 6 private tilbud og 1 kommunalt tilbud, der fik udstedt påbud. Der blev truffet afgørelse om skærpet tilsyn for 5 private tilbud og 1 kommunalt tilbud. Af de tilbud der fik udstedt vilkår var 11 af dem private, 1 var kommunalt og 1 var regionalt.

Tema i kvalitetsmodellen

Alle tilbud og plejefamilier har gennemgået en nærmere undersøgelsesproces, og på baggrund heraf har vi truffet afgørelser om sanktionerne.

Tabel 2: Sanktioner fordelt på temaer

Tilbuds- type	Organisation og ledelse/Fa- miliestruktur og familie dy- namik	Målgruppe, metoder og resultater	Selvstæn- dighed og relationer	Kom- peten- cer	Fysi- ske ram- mer	Sund- hed og trivsel	Uddan- nelse og beskæfti- gelse	Øko- nomi
Plejefamilier								
Påbud	0	0	0	1	0	0	0	0
Tilbud								
Skærpet til- syn	8	4	1	5	1	2	2	0
Påbud	3	1	0	2	0	1	0	3
Vilkår	2	0	0	0	13	2	0	0
I alt	13	5	1	7	14	5	2	3

Tabel 2: Tema indeholder ikke tilbagekaldelse af godkendelsen, da årsagen til tilbagekaldelsen altid er, at de ikke længere kan opfylde betingelserne for opretholdelse af deres godkendelse, jf. kvalitetsmodellen.

Mødetyper i den dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven

Vi anvender fire typer af møder i vores dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven:

- Vejledningsmøder
- Afklarende dialogmøder
- Dialogmøder om påtænkte afgørelser
- Samarbejds møder

I denne årsrapport vil det kun være afklarende dialogmøder og dialogmøder om påtænkte afgørelser der indgår.

Socialtilsynet skal, inden der træffes afgørelse om en godkendelses ophør jf. lov om socialtilsyn § 5, stk. 7, indgå i dialog med tilbuddet jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, stk. 1.

Forud for en afgørelse om ophør af en godkendelse skal der have været en forhandling og dialog mellem socialtilsynet og tilbuddet om baggrunden for overvejelserne om ophør af godkendelsen, samt at tilbuddet har fået mulighed for at rette op på de forhold, der ligger til grund herfor. Ophør skal ske med rimelig frist, så både tilbuddet og de visiterende kommuner har mulighed for at indrette sig på det. Der kan dog også være situationer, hvor godkendelsen fjernes omgående uden forudgående dialog eller forhandling, f.eks. som følge af seksuelle overgreb, såkaldt straks ophør jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, stk. 3.

Det samme gør sig gældende for skærpet tilsyn og påbud efter lov om socialtilsyn § 8 jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 11, stk. 1, 2. pkt., hvor kravet om dialog og forhandling jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 11, stk. 1, 1. pkt. kan tilsidesættes. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan træffes straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare forhold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed

I forhold til dialog i forbindelse med udstedelse af vilkår indgår der ikke noget specifikt i lovgivningen på samme måde som ved ophør, skærpet tilsyn og påbud, men socialtilsynet vil altid indgå i dialog med tilbuddet eller plejefamilien inden udstedelse af et vilkår.

Afklarende dialogmøder

Afklarende dialogmøder relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring. Formålet kan f.eks. være at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til en konkret bekymring. Bekymringen kan føre til opmærksomhedspunkter eller sanktioner.

Et afklarende dialogmøde kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Dialogmøder om påtænkte afgørelser

Dialogmøder om påtænkte afgørelser relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring, der er præciseret i en påtænkt afgørelse. Formålet er at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til den påtænkte afgørelse. Et dialogmøde om påtænkt afgørelse kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Tabel 3: Dialogmøder fordelt på tilbudstype og sanktionstype

Tilbudstype	Afklarende dialogmøder	Dialogmøder om påtænkte afgørelser
Plejefamilier	9	4
Privat	6	8
Kommunalt	0	7
Regionalt	0	1
I alt	15	20

Forud for 21 af møderne – 5 plejefamilier og 16 tilbud, var der sendt en påtænkt afgørelse. I 17 tilfælde blev den påtænkte afgørelse fastholdt efter dialogmødet - 4 på plejefamilieområdet og 13 på tilbudsområdet. At der er 4 påtænkte afgørelser, der blev trukket tilbage efter dialogmøderne, anser vi for en succes, da vi har stort fokus på dialogen i alle processerne i vores tilsynsforpligtelse.

Klager

Tilbud og plejefamilier har, hvis de ikke er enige i en afgørelse truffet af socialtilsynet, mulighed for at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen, jf. lov om socialtilsyn § 19. Klagen skal indgives til socialtilsynet, der vil genvurdere sagen. Hvis afgørelsen fastholdes, sender socialtilsynet klagen og sagens øvrige materiale til Ankestyrelsen til deres behandling. Klagen skal indgives til socialtilsynet senest fire uger efter, at tilbuddet har modtaget afgørelsen. Vi har i alt modtaget 3 klager i 2020, fordelt med to klager på tilbudsområdet og én på plejefamilieområdet.

Tabel 4: Klager på tilbudsområdet

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Delvis godkendelse af væsentlig ændring	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse
Ny-godkendelse af tilbud med vilkår	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse

Tabel 5: Klager på plejefamilieområdet

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Afgørelse om ophør som generelt godkendt plejefamilie	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse

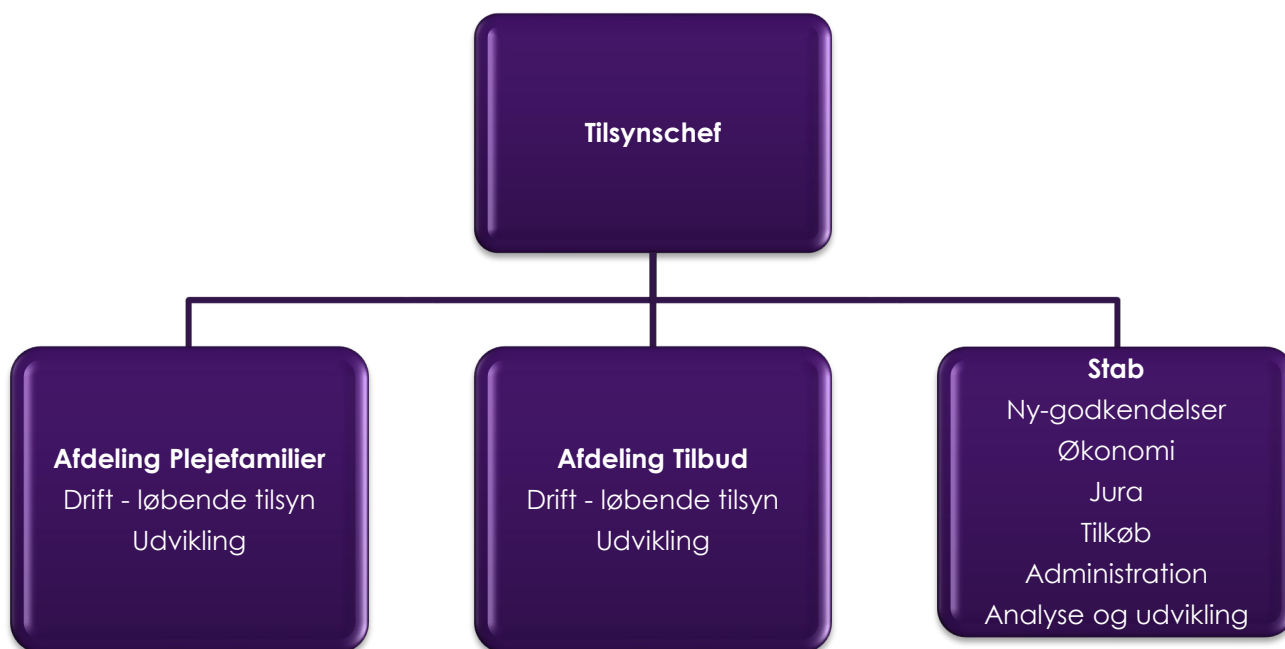
Socialtilsyn Østs organisering

Vi er organisatorisk forankret i Holbæk Kommune. I 2020 var vi forankret under direktør Lene Magnussens ansvarsområde.

Socialtilsynet har organiseret sig i to afdelinger, der varetager tilsynsopgaven inden for plejefamilie- og tilbudsområdet, samt en stabsafdeling, der varetager ny-godkendelser på tilbudsområdet, jura, økonomi og mere administrative opgaver. Afdelingerne består alle af en afdelingsleder og tilsynskonsulenter.

Diagram 6: Organisation

Medarbejdersammensætning og kompetencer

I Socialtilsyn Øst var der pr. 31. december 2020 ansat 72 personer fordelt på følgende stillinger:

- Én tilsynschef.
- Tre afdelingsledere.
- 51 tilsynskonsulenter. De fleste tilsynskonsulenter er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger. De fleste med videreuddannelser, der eksempelvis kan være diplom-, master og kandidatuddannelser.
- 17 stabsmedarbejdere. Stabens personale består af akademikere, medarbejdere med en diplomuddannelse, medarbejdere med en kontoruddannelse og medarbejdere med en social- eller socialpædagogisk uddannelse.

Demografisk fordeler antallet af ansatte sig på 59 kvinder og 13 mænd.

Økonomi

Budget og regnskab 2020

Socialtilsynet skal i hver årsrapport give en kort beskrivelse af budget og regnskab for det forgangne år.

Af **Tabel 14: Budget 2020 og regnskab 2020, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab for 2020 for Socialtilsyn Øst.

Vi har i 2020 genereret et netto mindre forbrug på cirka 2,6 millioner kroner. Det mindre forbrug skyldes primært følgende forhold:

- Der er mindre forbrug spredt på forskellige driftsomkostninger, mens der er anvendt lidt mere på løn.
- Særligt kan det fremhæves:
 - Implementeringen af Sensus har afholdt de fleste driftsomkostninger i 2019 mens det største personalemæssige træk er afholdt i 2020 og vil fortsætte i 2021.
 - Færre uddannelsesomkostninger, da det som følge af COVID-19 ikke har været muligt at gennemføre det aktivitetsniveau, som der ellers var planlagt.
 - Færre omkostninger til andre aktiviteter, som det ligeledes ikke har været muligt at gennemføre som følge af "COVID-19.
 - Tab på tilgodehavender har været meget begrænset.
 - Retssag som var anlagt mod Socialtilsyn Øst blev vundet, således skulle der ikke betales erstatning, til gengæld er der indregnet en godtgørelse for sagsomkostninger.
 - Flere indtægter på særligt ordinære tilsynstakster og væsentlige ændringer på tilbud end forventet.

Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke viser antallet af sociale tilbud og plejefamilier med videre omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Øst – dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2020, og hvor mange der faktisk var.

Antallet af sociale tilbud i 2020 er højere end forudsat i budget 2020. Dette skyldes at afgangenen af tilbud har været mindre end forventet, samt at der er opsplittet et mindre antal tilbud.

Der har i lighed med tidligere år ikke været de store muligheder for at udsende tillægstakster som følge af Ankestyrelsens fortolkning af lovgivningen vedrørende tilbud med særligt ressourcekrævende opgaver.

Det har således været nødvendigt at afholde disse aktiviteter indenfor de normale takstindtægter.

Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Socialtilsynene opkræver følgende typer af takster, jf. bekendtgørelse af lov om socialtilsyn § 23 fra tilbuddene for at dække udgifterne til at føre tilsyn med tilbuddene:

- Tilsynstakst. Dette er den "almindelige" takst, der betales for at være omfattet af tilsynet. Taksten opkræves halvårligt. Nye tilbud skal betale taksten fra den første måned efter de er blevet godkendt af socialtilsynet.
- Takst for ny-godkendelser. Taksten opkræves som et engangsbeløb forud for behandling af en ansøgning om at blive godkendt som nyt tilbud.
- Takst for væsentlig ændring. Taksten opkræves som et engangsbeløb i tilfælde, hvor der ansøges om væsentlige ændringer af et eksisterende tilbuds godkendelsesgrundlag.
- Takst for skærpet tilsyn. Taksten opkræves som et engangsbeløb for hvert skærpet tilsyn.
- Tillægstakster for tilbud med flere end to afdelinger og undtagelsesvist for særligt ressourcekrævende opgaver.

De første tre typer af takster, som udgør langt størstedelen af takstindtægterne, fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, mens takster for skærpet tilsyn er lovgivningsbestemt til at udgøre 1/10-del af den almindelige tilsynstakst pr. måned det skærpede tilsyn løber. Taksterne er differentieret efter størrelse ud fra størrelseskategorier fastlagt i lovgivningen.

Tabel 16: Takster i kroner (løbende priser) viser udviklingen i Socialtilsyn Østs takster fra 2014 til 2020. Til-lægstakster opgøres konkret og individuelt, hvorfor de ikke fremgår af tabellen.

Tilsynet med plejefamilier bliver dækket af et finansieringsbidrag, der opkræves fra kommunerne. De kaldes "objektive finansieringsbidrag". Det samlede objektive finansieringsbidrag er opgjort ud fra de budgetterede omkostninger ved at føre tilsyn med plejefamilierne. Hver kommune betaler forholdsmæssigt ud fra antallet af 0-17-årige borgere hjemmehørende i den enkelte kommune. Det bemærkes herved, at man ikke kan sammenligne prisen i de enkelte tilsyn pr. 0-17 årige, da antallet af 0-17 årige som sådan ikke har noget at gøre med opgaverne i socialtilsynet, og at der er meget stor forskel på antallet af 0-17 årige de fem regioner imellem.

Budgetperspektiv fremadrettet

Takster i budget 2021 har kunnet holdes nogenlunde uændret målt i faste priser.

Der er en del usikkerheder der gør at taksterne for 2022 er mere vanskelige at forudse. Særligt kan det fremhæves, at der aktuelt pågår politiske forhandlinger om en styrkelse af socialtilsynet, men vi har ikke kendskab til hvilket omfang og hvad det konkrete indhold er, hvorfor det er vanskeligt at vurdere effekten på taksterne. Ligeledes er den aktuelle COVID-19 virus med til at øge usikkerheden for hvad det er for en fremtid vi kigger ind i.

Konklusion

Til at løfte tilsynsopgaven har der ved udgangen af 2020 været 72 personer involveret i tilsynsarbejdet; tilsynskonsulenter, medarbejdere med stabsfunktioner og ledelse.

Socialtilsyn Øst har gennemført 1.723 tilsyn og aflagt samtlige plejefamilier, tilbud og afdelinger i Region Sjælland (minus Holbæk Kommune) og Hjørring Kommune minimum et tilsynsbesøg, hvilket er i overensstemmelse med lovkravet om, at socialtilsynene skal aflægge alle tilbud og afdelinger besøg årligt.

Der er iværksat 8 afgørelser med påbud, hvor der samlet er givet 10 påbud. Det hyppigste tema for de iværksatte påbud er *Organisation og ledelse* på tilbudsområdet.

Socialtilsyn Øst har modtaget og behandlet 270 ansøgninger om væsentlige ændringer/ændringer af godkendelsen.

Der er truffet 13 afgørelser om godkendelse med vilkår, og i de 13 afgørelser er der i alt udstedt 17 vilkår. Alle afgørelserne om vilkår vedrører temaet fysiske rammer på tilbudsområdet.

Socialtilsyn Øst har truffet 2 afgørelse om tilbagekaldelse af godkendelsen.

Der er et fald på 1,8 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2019. Antallet af antal ledige plader er på niveau med antallet i 2019.

Den samlede vurdering er, at ønsket fra regeringens side om et kvalitetsløft på det specialiserede sociale område, er i en fortsat positiv udvikling, og at samarbejdsrelationerne mellem socialtilsynet, tilbuddene og kommunerne styrkes blandt andet ved kontinuerlig dialog. Mere specifikt kan det konkluderes:

- At de sociale tilbud og plejefamilierne vedrørende de udvalgte fokuspunkter har en generel høj kvalitet.
- At antallet af godkendte plejefamilier i 2020 er svagt stigende for første gang siden 2015, som hænger sammen med, at antallet af ansøgninger om ny-godkendelse som plejefamilie er stigende i Socialtilsyn Øst.
- At 50,3 % af de plejefamilier Socialtilsyn Øst har ny-godkendt i perioden 2015-2019 fortsat er aktive pr. 31. december 2020.
- At der er et markant fald i antal plejefamilier og tilbud, der ønsker at ophøre af egen drift.
- At kvalitetsmodellen fortsat har skabt en øget bevidsthed om selve opgaven med at være plejefamilie, i forhold til fagligheden og hvilke gensidige forventninger/krav, der er mellem plejefamilien og anbringende kommune.
- At plejefamilierne kan blive mere bevidste om og tage ansvar for deres kompetenceudvikling.
- At Plejefamilierne i almen, forstærket og specialiseret typologi i vid udstrækning formår at sikre udvikling og trivsel for plejebørn med et støttebehov svarende til typologien.
- At plejefamiliernes kvalitet i forhold til at håndtere udfordringer og belastninger i relation til barnets støttebehov, samarbejde med biologisk netværk og samarbejdspartnere i øvrigt samt have opmærksomhed på at søge relevant støtte og kompetenceudvikling styrkes fra almene over forstærkede og til specialiserede plejefamilier. Dette er i overensstemmelse med den forventede indsats i lyset af plejebørns støttebehov i typologien.
- At tilbuddene kan blive endnu bedre til at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål i forhold til at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.

På baggrund af konklusionerne i denne årsrapport kan vi anbefale:

- At både de sociale tilbud og plejefamilierne fortsætter den positive udvikling i forhold til arbejdet med deres egne udviklingspunkter, der fremgår af tilsynsrapporten.

- At kommunernes fokus på at rekruttere plejefamilier fastholdes og udbygges fordi:
 - Antallet af ny-godkendte plejefamilier er svagt stigende
 - Antallet af aktive plejefamilier er svagt faldende, herunder antallet af pladser.
- At der er opmærksomhed på handleplaner med opdaterede og konkrete brugbare mål for barnets udvikling og at dette sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne.
- At der er opmærksomhed på løbende kompetenceudvikling og at vejledning, supervision og efteruddannelse sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.
- At der er opmærksomhed på og bevidsthed om den enkelte plejefamilies ressourcer og begrænsninger inden for typologien og at anbringende kommune løbende og i forbindelse med visitation indgår i dialog med plejefamilierne om rækkevidden af deres godkendelse.
- At de sociale tilbud fortsætter arbejdet med at udvikle deres praksis med at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål for at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.
- At sociale tilbud, plejefamilier og anbringende kommuner i fællesskab har opmærksomhed på, at der indgår specifikke mål vedrørende uddannelse og beskæftigelse i handleplanerne, således at der sikres et fortsat fokus på anbringende kommuners rolle i koordinering af forhold vedrørende anbragte børn og unges skolegang og uddannelse.
- At kommunerne har opmærksomhed på sociale tilbuds og plejefamiliers oplevelse af kvaliteten af sagsbehandling og samarbejdet i forbindelse med, at den anbragte unge nærmer sig de 18 år.

Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke

Data vedrører opgaveporteføljen ved udgangen af det kalenderår årsrapporten omhandler, antal tilsyn, antal sanktioner, antal klager, sagsbehandlingstid m.m.

Antal sager i Socialtilsyn Øst

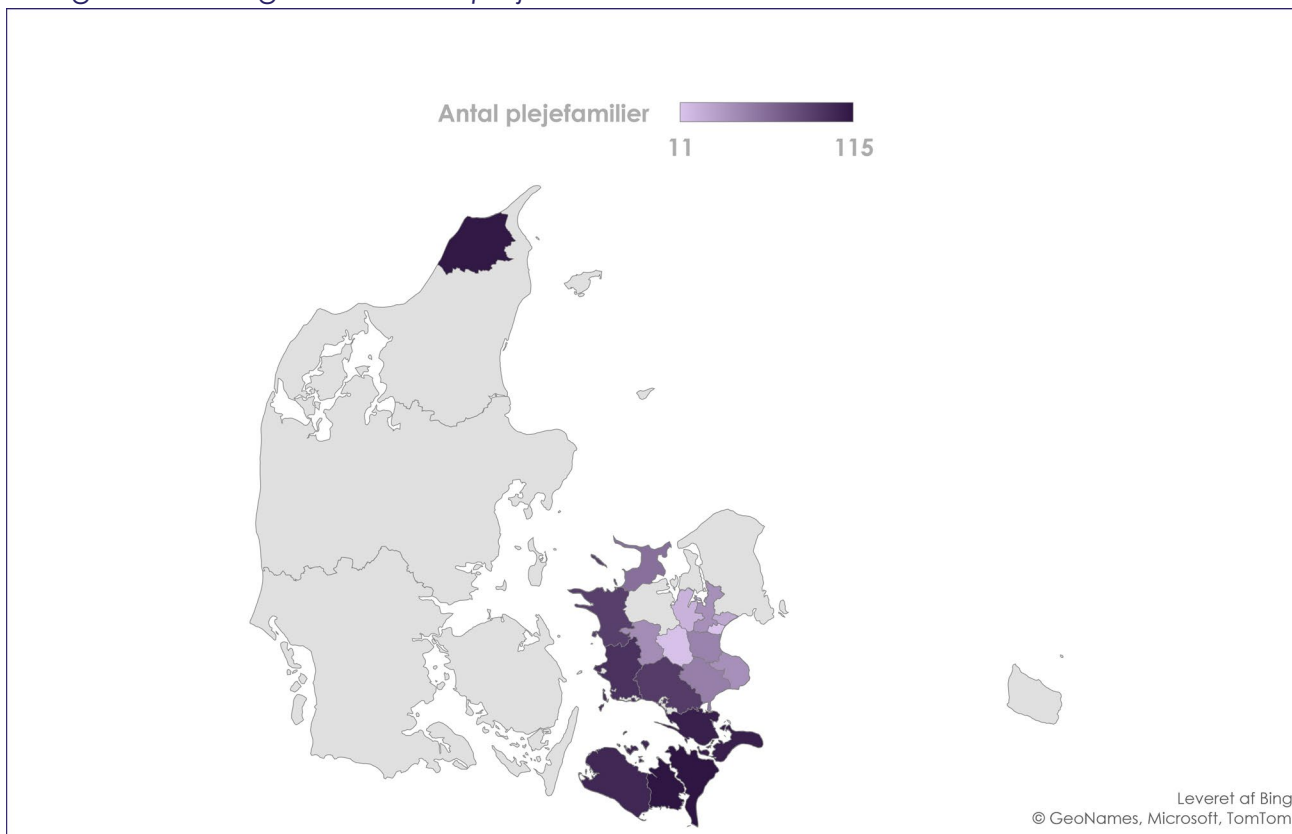
Vores opgaveportefølje ved udgangen af 2020:

Tabel 6: Antal godkendte plejefamilier fordelt på tilbudstype

Tilbudstype	Antal
§ 66, stk. 1, nr. 1 Almen plejefamilie	570
§ 66, stk. 1, nr. 2 Forstærket plejefamilie	465
§ 66, stk. 1, nr. 3 Specialiseret plejefamilie	50
I alt	1.085

Antal godkendte plejefamilier er faldet med 1 % i forhold til 2019. De største fald i antal godkendte plejefamilier er i Guldborgsund Kommune og Vordingborg Kommune med seks i hver kommune.

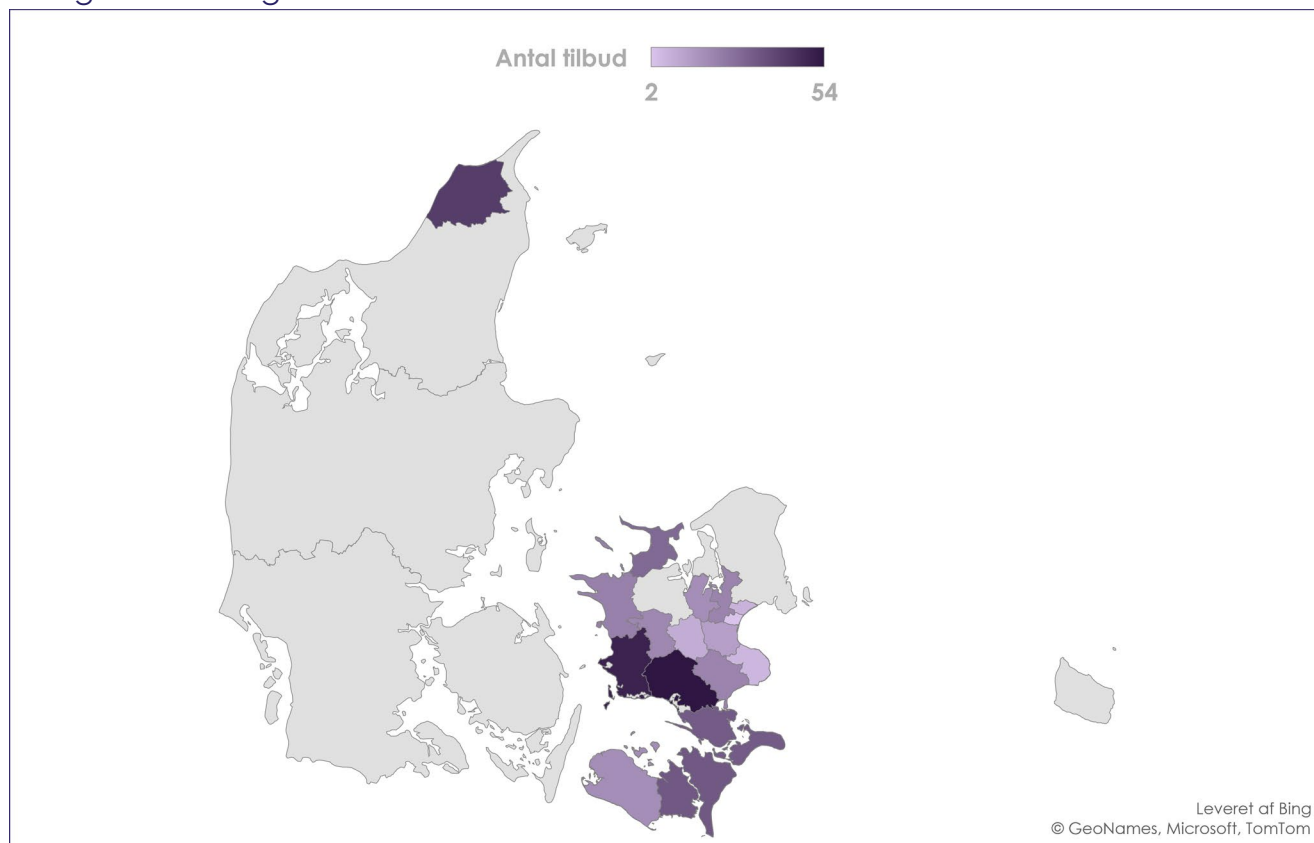
Geografisk oversigt over aktive plejefamilier

Tabel 7: Antal godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Tilbudstyper	Antal			
	Kommunalt	Regionalt	Privat	I alt
Børne- og unge tilbud	8	1	41	50
Voksenteilbud	131	4	93	228
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	24	5	92	121
Sociale tilbud alt	163	10	226	399

Geografisk oversigt over aktive tilbud

*Tilbud der indgår i en koncern, er på kortet placeret i den kommune, hvor koncernen har adresse, da det er den placering, der bestemmer, hvem der har tilsynsforpligtelsen.

Årets ny-godkendelser

Socialtilsynet skal behandle ansøgninger om godkendelse fra sociale tilbud og plejefamilier. Disse ansøgninger tilgår løbende og bliver ligeledes løbende sagsbehandlet.

Det er tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen, som er afgørende for, hvilket år den aktuelle godkendelse registreres under. Eksempel: Det sagsforberedende arbejde, herunder besøg på tilbuddet, er gennemført i 2020, men rapporten offentliggøres først på Tilbudsportalen efter den 1. januar 2021. Denne godkendelse vil alene indgå i socialtilsynets årsrapport for 2021.

I 2020 er der modtaget 113 ansøgninger fra plejefamilier og 25 på tilbudsområdet. Antal modtagne ansøgninger på plejefamilieområdet er steget med 12 % og på tilbudsområdet er der modtaget det samme antal som i 2019.

Nedenstående **Tabel 8: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** indeholder ansøgninger, hvor der er truffet afgørelse om godkendelse eller ikke godkendelse i 2020, og ansøgninger, hvor tilbuddet eller plejefamilien selv har trukket ansøgningen tilbage i 2020. En del af disse ansøgninger kan være modtaget i 2019.

Tabel 8: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Tilbudstyper	Godkendt	Ansøgninger uden godkendelse	
		Ikke godkendt	Ansøgning trukket tilbage
Plejefamilier	48	2	47
Børne- og unge tilbud	2	0	0
Voksentilbud	11	0	1
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	6	0	1
I alt	67	2	49

Opgaven, med at behandle ny-ansøgninger, har i lighed med tidligere år fyldt meget i 2020. Det hænger blandt andet sammen med, at der blev påbegyndt sagsbehandling for ansøgninger fra mange tilbud og især plejefamilier, der selv valgte at trække deres ansøgning tilbage.

Vi har ny-godkendt 19 tilbud og 48 plejefamilier i 2020. Der var to ansøgere, der fik afslag på godkendelse som plejefamilie. Ingen ansøgere på tilbudsområdet fik afslag på godkendelse. Det var kun på plejefamilieområdet, at der var to plejefamilie, der fik afslag på godkendelse.

Vi modtog en del ansøgninger om godkendelse fra nye tilbud og plejefamilier, hvor sagsbehandlingen blev påbegyndt i 2020, men som ikke var afsluttet ved nytår. En del af de ansøgninger, som vi modtog og opstartede sagsbehandlingen af i 2020, vil derfor først tælle med i statistikken for ny-godkendelser i 2021. I forbindelse med modtagelse af ansøgninger ser vi ofte udfordringer i forhold til manglende dokumentation, ukorrekte eller manglende indberetninger på Tilbudsportalen og mangelfulde ansøgninger. Disse udfordringer komplicerer sagsbehandlingen og forøger blandt andet sagsbehandlingstiden.

En ansøgning, der bliver trukket tilbage, betyder ikke, at der ikke har været noget arbejde med ansøgningen. Ressourceforbruget afhænger meget af, hvornår i processen ansøgningen trækkes tilbage. I 2020 var der to tilbud, der trak deres ansøgning tilbage, og antallet på plejefamilieområdet udgjorde 47. I 2020 ses det, at en stor del af de familier, der selv trækker deres ansøgning, gør det før de første kursusdage. Dette skyldes som oftest, at familierne i refleksionerne under socialtilsynets besøg selv bliver bevidste om, at der er ting i deres egen helbredstilstand, deres økonomi, i forhold til deres egne børn eller andet, der gør, at det for nuværende vil være uhensigtsmæssigt i forhold til egen familie. På tilbudsområdet er de hyppigste årsager ny-godkendelsestaksten og mængden af materiale, der skal fremsendes i forbindelse med ny-godkendelsen.

Tabel 9: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive

Status	Antal
Ophørte	162 (49,7 %)
Fortsat aktive	164 (50,3 %)
I alt	326

Ovenstående **Tabel 9: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive** viser, at 50,3 % af de plejefamilier vi har ny-godkendt i perioden 2015-2019 fortsat er aktive pr. 31. december 2020.

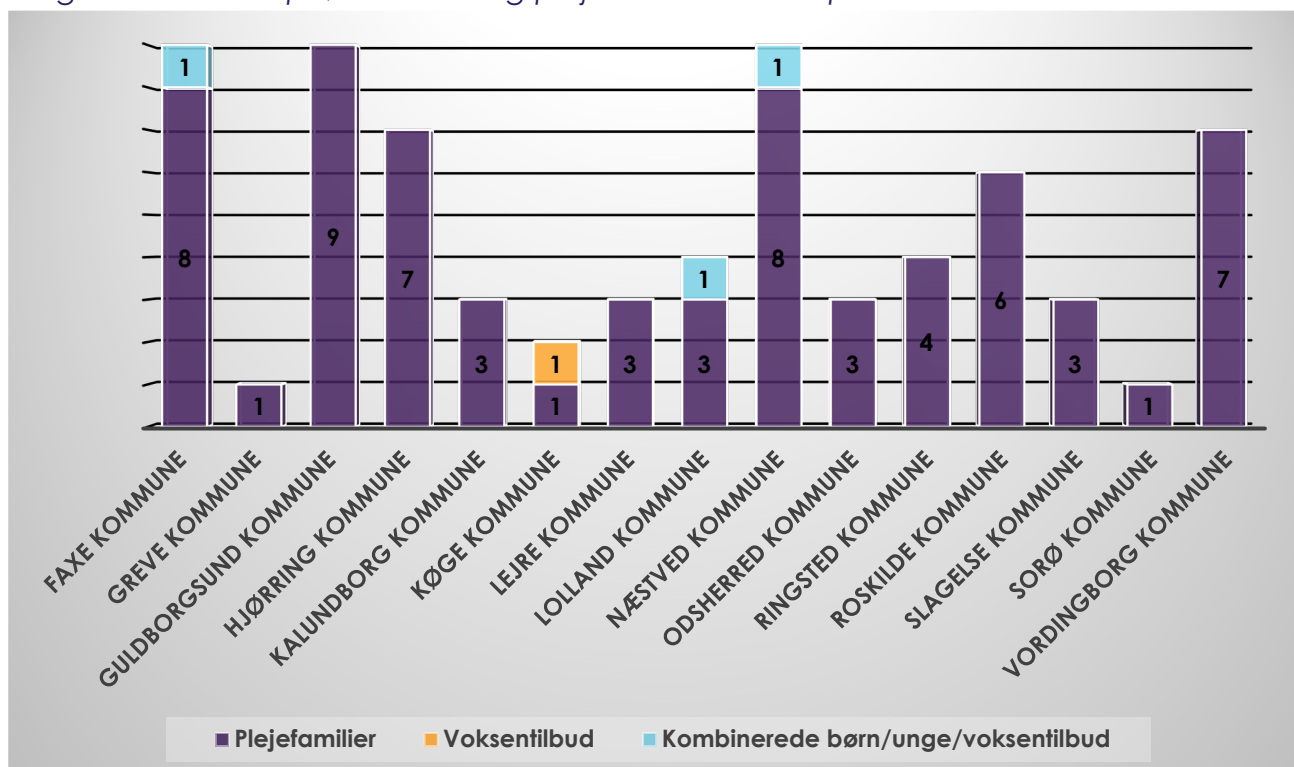
Ophørte tilbud og plejefamilier

Når vi taler om ophørte tilbud og plejefamilier, betyder det, at tilbuddet eller plejefamilien selv ønsker at stoppe med at benytte deres godkendelse.

Tabel 10: Antal ophørte tilbud og plejefamilier

Tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	63 (94 %)
Voksentilbud	1 (1 %)
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	3 (5 %)
I alt	67

Diagram 7: Antal ophørte tilbud og plejefamilier fordelt på kommune

De ophørte tilbud og plejefamilier, der fremgår af **Tabel 10: Antal ophørte tilbud og plejefamilier** har af egen vilje oplyst, at de ikke længere ønsker at opretholde deres godkendelse. Der er tale om afsluttede tilsyn, hvor resultatet er ophørt og dato for ophør er i 2020. Fra 2019 til 2020 er der et markant fald på 27% i antal tilbud og plejefamilier, der ophører af egen vilje – 12,5% på plejefamilieområdet og 80% på tilbudsområdet.

De kommuner, der har færrest aktive plejefamilier, påvirkes relativt mest af afgang blandt plejefamilier, idet hver enkelt plejefamilie udgør en større andel af den samlede kapacitet i kommunen. Når der er en lav tilgang **Tabel 8: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** samtidig med stor afgang, vil kapaciteten i den enkelte kommune blive forringet. Det stemmer umiddelbart ikke overens med, at kommunerne ønsker større kapacitet af plejefamilier.

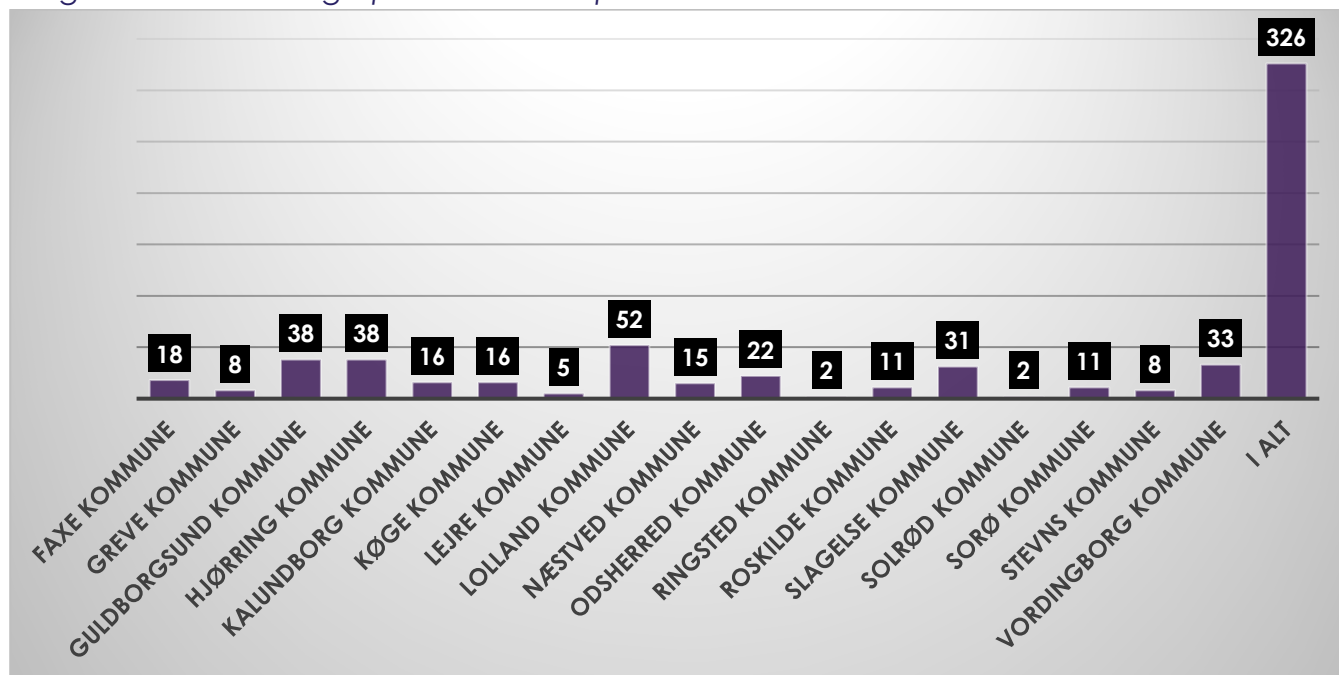
På tilbudsområdet er den hyppigste årsag til ophør manglende indskrivning af borgere. På plejefamilieområdet er den hyppigste årsag private årsager, der blandt andet dækker over helbred, samlivsoophør m.m.

Ledige pladser i plejefamilier

Det er plejefamiliernes ansvar at oplyse socialtilsynene om ledige pladser. Dette sker ikke altid, hvorfor der kan være mindre afvigelser i forhold til det faktiske antal ledige pladser. Antallet af ledige pladser vil altid være i fokus, når vi er på tilsynsbesøg, og data vil efter et tilsynsbesøg altid blive opdateret på Tilbudsportalen af plejefamilierne selv. Det blev indført ved lov, at plejefamilier fik ansvar for selv at indberette og vedligeholde deres oplysninger på Tilbudsportalen med virkning fra 1. juli 2020¹⁰. Pr. 31. december 2020 var der, i de plejefamilier vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.188 godkendte pladser. Det er et fald på 1,8 % i forhold til 2019. De største fald i antal godkendte pladser er i Vordingborg Kommune med 14 pladser og Guldborgsund Kommune med 9 pladser. De største stigninger er i Lejre Kommune og Stevns Kommune.

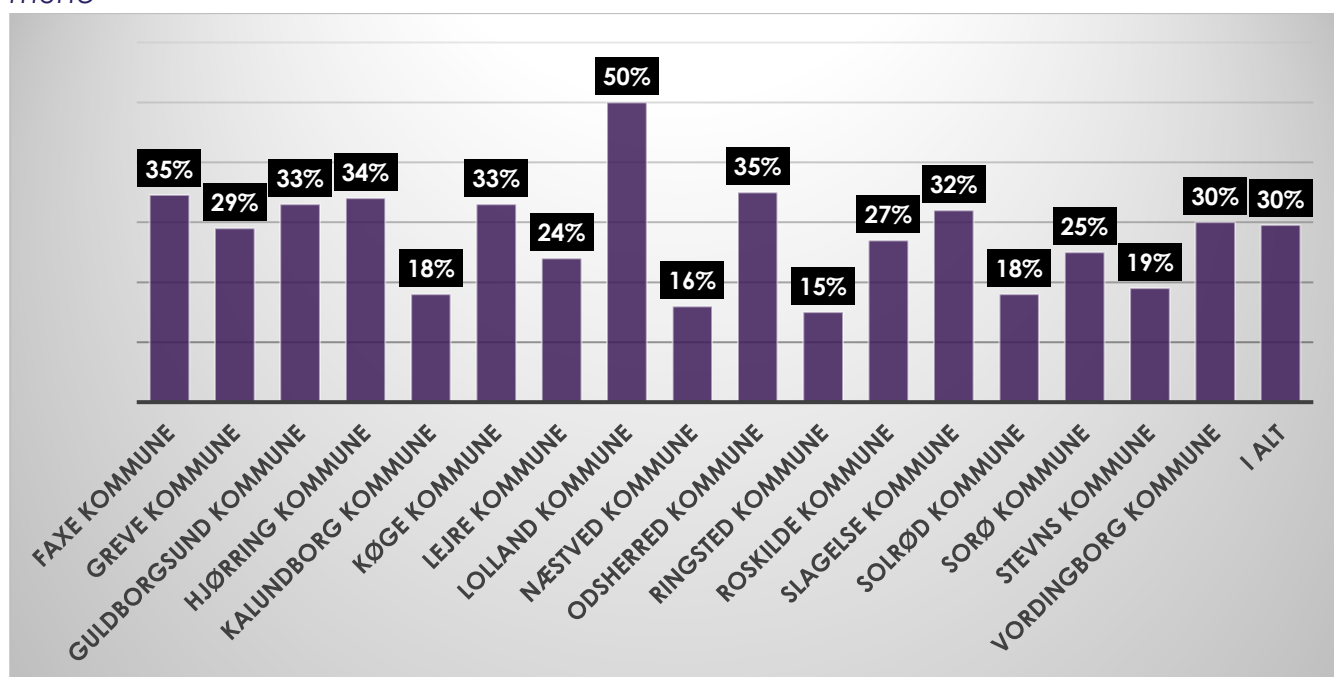
¹⁰ Bekendtgørelse om Tilbudsportalen BEK nr. 616 af 03/05/2020 og bekendtgørelse om socialtilsyn BEK nr. 17 af 03/05/2020

Diagram 8: Antal ledige pladser fordelt på kommune

Det samlede antal ledige pladser i 2020 er på niveau med antallet i 2019. Det største fald i antal ledige pladser er i Næstved Kommune med 10 pladser og Kalundborg Kommune med 9 pladser, og den største stigning er i Lolland Kommune med 11 pladser.

Diagram 9: Ledige pladser i plejefamilier i procent af opgaveporteføljen fordelt på kommune

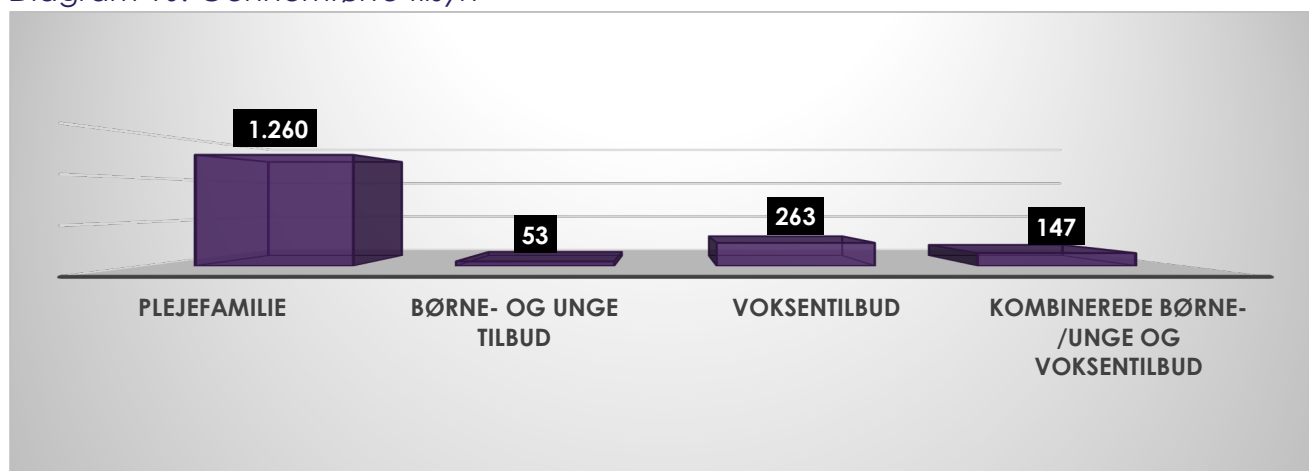
Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I forbindelse med vores tilsynsforpligtelse modtager alle plejefamilier og sociale tilbud minimum et tilsynsbesøg årligt, jf. lov om socialtilsyn § 7, stk. 3. I henhold til vejledning om socialtilsyn pkt. 218 gælder kravet om minimum et besøg om året separat for de enkelte afdelinger, når et tilbud består af flere afdelinger.

Tilsynsbesøgene kan aflægges som anmeldte og uanmeldte. I 2020 har der grundet COVID-19 været afholdt et stort antal virtuelle tilsynsbesøg, som er fulgt op med fysiske tilsynsbesøg. Antallet af tilsynsbesøg kan

variere alt efter tilbuddets størrelse og er altid med udgangspunkt i en tilsynsfaglig risikovurdering. For eksempel vil et tilbud med mange afdelinger få flere tilsynsbesøg i forbindelse med et enkelt tilsyn. Det samme gør sig gældende, hvis et tilbud får et skærpet tilsyn. Derfor vil det samlede antal tilsynsbesøg være højere end det samlede antal gennemførte tilsyn.

Diagram 10: Gennemførte tilsyn

Note: Antal gennemførte tilsyn er trukket på dato for afslutning af tilsyn.

Af **Diagram 10: Gennemførte tilsyn** er det alene gennemførte tilsyn, der fremgår. Der kan på de 1.723 gennemførte tilsyn have været besøg i 2019 og/eller 2020, men tilsynet er afsluttet i 2020. I antallet af gennemførte tilsyn, kan det forekomme, at et tilbud har haft mere end et tilsyn. Tilsyn skal ikke forveksles med tilsynsbesøg, da tilsyn er et forløb, hvor et tilsynsbesøg er en aktivitet i den samlede tilsynsproces.

Tabel 11: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype

Tilsynstype	Plejefamilier			Tilbud		
	Anmeldt	Uanmeldt	I alt	Anmeldt	Uanmeldt	I alt
Driftsorienteret tilsyn	855	436	1.291	562	148	710
Re-godkendelser	0	0	0	1	0	1
Ny-godkendelser	199	2	201	30	0	30
I alt	1.054 (70,6%)	438 (29,4%)	1.492	593 (80%)	148 (20%)	741

Af **Tabel 11: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype** fremgår der også aftaler vedrørende ny-godkendelser, der ikke er gennemført endnu¹¹.

Vedrørende ny-godkendelser på plejefamilieområdet vil der altid være to aftaler, da godkendelsesprocessen i Socialtilsyn Øst indeholder to besøg hos ansøgerne.

Ovenstående tabel viser, at der på tilbudsområdet er gennemført 741 tilsynsbesøg, hvilket svarer til 1,6 besøg pr. tilsyn eller ca. 2 besøg pr. aktivt tilbud pr. 31. december 2020. For plejefamilieområdet udgør det samlede antal besøg 1.492, hvilket svarer til 1 besøg pr. tilsyn eller 1,4 besøg pr. aktive plejefamilie pr. 31. december 2020.

Derudover har der været gennemført administrative tilsyn. Disse tilsyn vil ikke indeholde et tilsynsbesøg, da der ikke er tale om, at socialtilsynet har været på et fysisk besøg. Denne tilsynstype dækker blandt andet over:

- Økonomiske tilsyn
- Væsentlig ændring, hvor socialtilsynet har den fulde dokumentation for at kunne træffe afgørelsen

¹¹ Datatrækket vedrørende tilsynsbesøg, trækkes på aftaler, da det er aftalerne der er anmeldt eller uanmeldt og ikke tilsynet.

- Tilbud, der er blevet godkendt med påbud, hvor påbuddet er opfyldt
- Socialtilsynet har den nødvendige dokumentation for at kunne træffe en afgørelse
- Ny-godkendelser, der inden tilsynsbesøget trækker deres ansøgning tilbage
- Opfølgning på udstedte vilkår

Henvendelser om bekymrende forhold – Whistleblow-ordningen

Borgere, pårørende, ansatte og andre personer kan anonymt kontakte socialtilsynet med oplysninger om bekymrende forhold på sociale tilbud og i plejefamilier. Socialtilsynet modtager henvendelserne telefonisk og skriftligt via webformular.

Til formålet har socialtilsynet etableret en særlig "whistleblower"-telefon, som er åben for telefoniske henvendelser indenfor socialtilsynets åbningstider. Ligeledes er det muligt at benytte en skriftlig webformular via socialtilsynets hjemmeside.

Registrering og sagsbehandling

Vi registrerer alle nye henvendelser dagligt på hverdage. Der foretages en risikovurdering af indholdet i henvendelsen.

Alle henvendelser bliver registreret enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere, eller om det er den samme anmelder, som kontakter socialtilsynet flere gange.

Antal henvendelser

Antallet af modtagne henvendelser om bekymrende forhold er faldet med 3,8 % fra 2019 til 2020.

Tabel 12: Antal henvendelser

Henvendelser fordelt på tilbudstyper	Antal	
	2019	2020
Plejefamilier	18 (7 %)	31 (10%)
Børne- og ungetilbud	23 (9 %)	38 (12%)
Voksenteilbud	104 (39 %)	94 (29%)
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	112 (42 %)	93 (49%)
Ikke oplyst/udenfor kompetenceområde	9 (3 %)	0 (0%)
I alt	266	256

I forhold til antallet af modtagne whistleblows skal det tages i betragtning, at der i forhold til enkelte tilbud er modtaget flere whistleblows. Dette kan afspejle en særlig problematik i tilbuddet, eller at tilbuddet er meget stort og eventuelt opdelt i forskellige afdelinger. I enkelte tilfælde ses det at afspejle en særlig problematik i anmelders situation.

På plejefamilieområdet er der enkelte familier, hvorom der har været to henvendelser. Det forhold, at der modtages flere henvendelser omkring et bestemt tilbud eller en bestemt plejefamilie, er efter vores vurdering ikke nødvendigvis udtryk for en dårlig kvalitet i tilbuddet, men kan omhandle henvendelser af chikanelignende karakter, typisk fra afskedigede medarbejdere i tilbuddet eller biologiske forældre i relation til plejefamilier.

Det vurderes, at borgerne og andre af tilbuddenes interessenter, har et godt kendskab til whistleblowerordningen. Ordningen har sin berettigelse, hvilket potentielle indberettere er blevet bevidste om.

Vi har igen modtaget en enkelt henvendelse vedrørende BPA.

Henvendelsesmønster

For at sikre anonymiteten vedrørende årsagerne til henvendelserne, er det alene de tre hyppigste årsager til henvendelserne, der beskrives med en kort tekst.

Ved registreringen af de modtagne whistleblows bliver der angivet en årsag til henvendelsen. Denne årsag vælges blandt de 16 valgmuligheder, der ligger i it-systemet bestående af 15 konkrete områder, som for eksempel økonomi, misbrug og omgangstone, ligesom der findes en "Andet"-kategori til at rumme de henvendelser, der falder udenfor de 15 konkrete årsager.

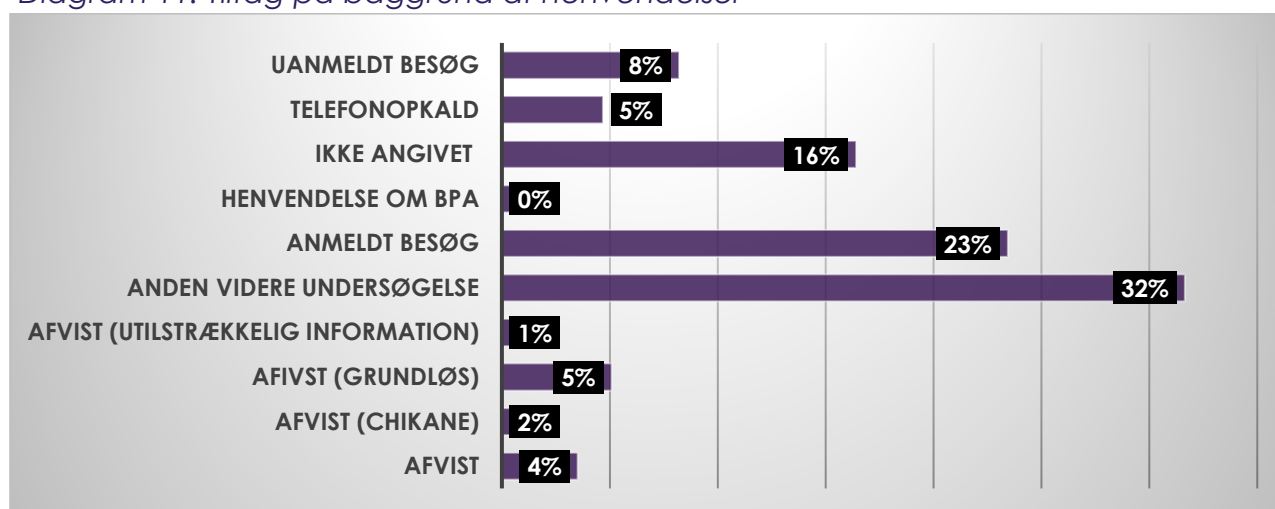
I fordelingen af de modtagne whistleblows på tilbudsområdet fremgår det, at en meget stor andel, 84 henvendelser, af de modtagne henvendelser vedrører årsagen "Ledelse – dårlig eller manglende", efterfulgt af henholdsvis årsagerne "Socialfaglige kompetencer – dårlige eller manglende" 27 henvendelser, "Pædagogik" 28 henvendelser og "Andet" 17 henvendelser.

I forhold til plejefamilieområdet er der flest modtagne whistleblows under årsagen "Socialfaglige kompetencer" 9, efterfulgt af årsagerne "Pædagogik" 5 og "Andet" med 4 henvendelser

"Andet"-kategorien på tilbudsområdet bruges ofte til henvendelser, der kan indeholde elementer fra flere af de øvrige kategorier på én gang. Desuden omhandler flere henvendelser visitation og anden personrettet sagsbehandling, der ligger udenfor socialtilsynets kompetenceområde.

"Andet" kategorien på plejefamilieområdet kan ligeledes indeholde flere elementer på samme tid og heri indgår henvendelser om (problemer i) samarbejdet mellem den biologiske familie og plejefamilien og bekymring om plejefamiliens egnethed og varetagelse af børnenes tarv.

Diagram 11: Tiltag på baggrund af henvendelser

Lukningsårsag "Udenfor socialtilsynets kompetenceområde" 10 henvendelser, dækker typisk over henvendelser, som ikke hører under socialtilsynets kompetenceområde, da de handler om sagsbehandling af personlige forhold og ikke om generelt bekymrende forhold i de omtalte tilbud og plejefamilier. Ligeledes kan der være tale om konkret godkendte plejefamilier, der ikke henhører under socialtilsynets generelle tilsyn.

Henvendelser, der falder udenfor socialtilsynets kompetenceområde, kan for eksempel også være oplysninger om forkert medicinbehandling. I disse tilfælde kontaktes indberetter og henvises til Styrelsen for Patientsikkerhed (hvis der er angivet kontaktoplysninger, så socialtilsynet har mulighed for dette). I andre tilfælde kan det omhandle arbejdsmiljø, hvor der henvises til arbejdstilsynet.

I forhold til hvorfra whistleblows modtages, er der for tilbudsområdet primært tale om, at der modtages en del fra medarbejdere i tilbuddene - både nuværende og forhenværende, ligeledes fra pårørende til nuværende og tidligere borgere i tilbuddet, ligesom flere henvendelse er fra borgerne selv. I andre tilfælde er det bisiddere, der henvender sig.

I forhold til plejefamilieområdet modtages hovedparten af henvendelserne fra pårørende til de anbragte børn, desuden fra naboer og bekendte – ligesom tilknyttede familieplejekonsulenter eller sagsbehandlere fra det offentlige system kan henvende sig.

I kommunikationen med myndighedspersoner har socialtilsynet tidligere gjort opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder. Dette med henvisning til, at de i denne ordning ikke er målrettet dem som myndighedspersoner, men at de i stedet er underlagt den skærpede underretningspligt i henhold til servicelovens § 153 qua deres profession. Flere af disse myndighedspersoner tilkendegiver, at de hellere vil bruge whistleblowerordningen, hvor de kan være anonyme, i stedet for at skulle lægge navn til en formel orientering.

I kommunikationen med myndighedspersoner gør socialtilsynet imidlertid opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder, jf. kapitel 12 pkt. 324 i vejledning om socialtilsyn.

Socialtilsynet er samtidig opmærksom på, at sagsbehandlere har samme ret til at henvende sig anonymt som andre borgere, når særlige forhold gør, at der ikke er tale om en formel orientering fra én myndighed til en anden.

"Anden videre undersøgelse" 81, dækker bl.a. over at tilsynskonsulenterne inddrager whistlebloweret i det kommende tilsyn. 21 henvendelser har foranlediget uanmeldte tilsynsbesøg og 12 henvendelser har medført opkald til tilbuddene.

Væsentlige ændringer

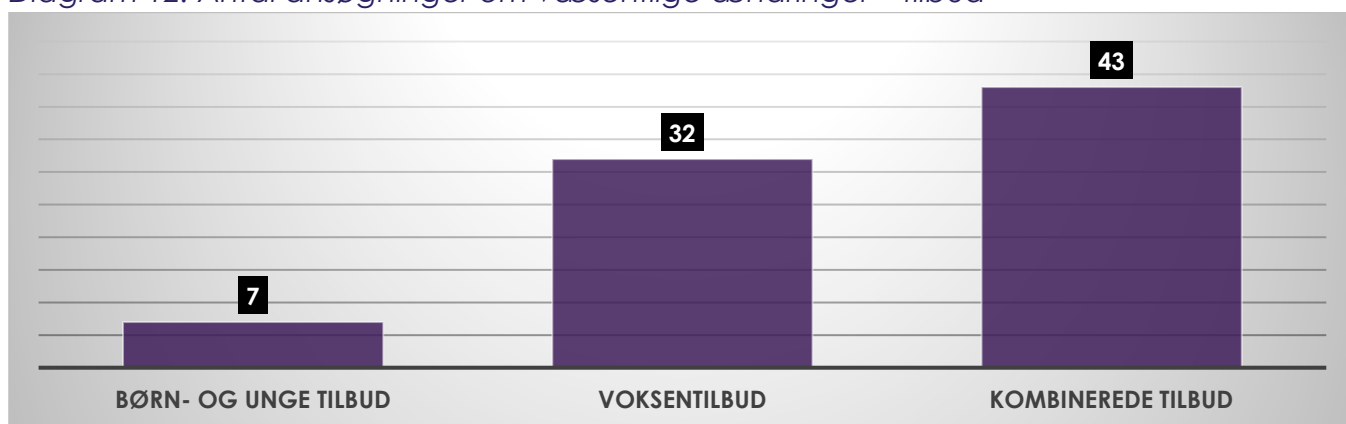
Tilbuddene har oplysningspligt og skal af egen drift give socialtilsynene oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget, jf. lov om socialtilsyn § 12, stk. 2, nr. 1.

Socialtilsynene fastsætter en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende tilbud, jf. lov om socialtilsyn § 23, stk. 3 og bekendtgørelse om socialtilsyn § 32, stk. 4.

En væsentlig ændring kan blandt andet vedrøre:

- Juridisk grundlag
- Antal pladser
- Målgruppe
- Fysiske rammer

Diagram 12: Antal ansøgninger om væsentlige ændringer – tilbud

Antallet af modtagne ansøgninger om væsentlige ændringer er sammenlignet med 2019 faldet med 46 %.

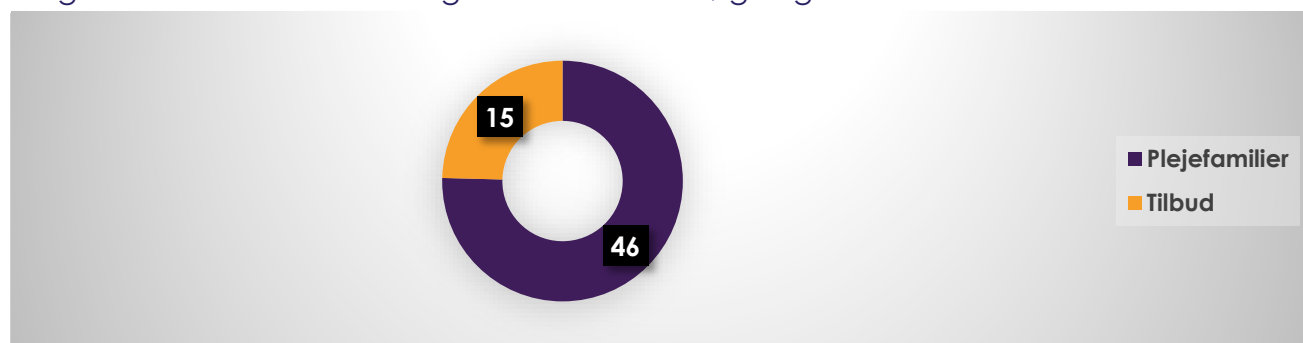
På plejefamilieområdet gælder oplysningspligten også, men her er der tale om ændring af godkendelsen og ikke en væsentlig ændring. Der er på plejefamilieområdet modtaget 188 ansøgninger om ændring af godkendelsen, hvilket er et fald på 20 % i forhold til 2019.

Ansøgningerne på plejefamilieområdet vedrører hovedsageligt fysiske rammer og antal pladser. På tilbudsområdet vedrører ansøgningerne primært målgrupper og antal pladser.

Sagsbehandlingstid

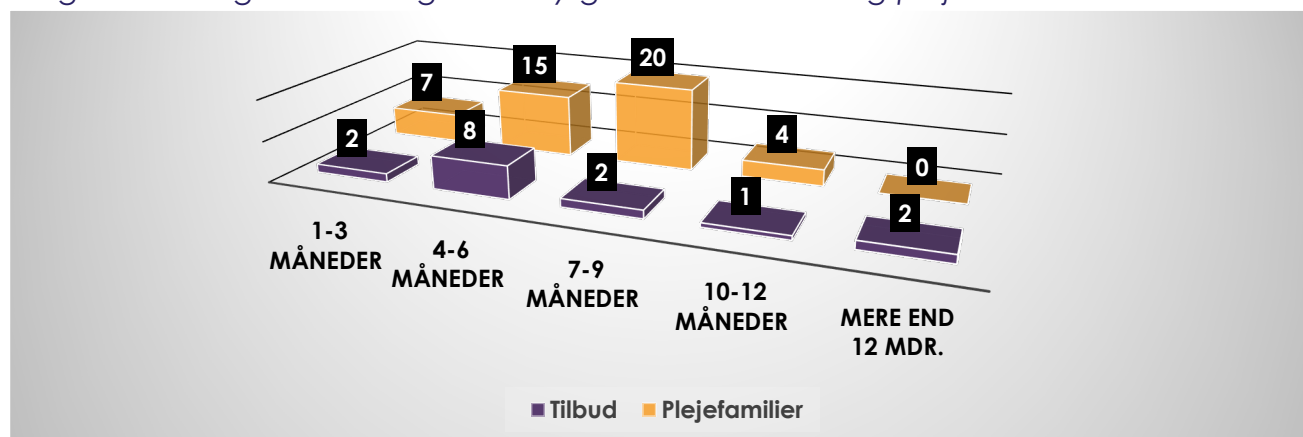
Sagsbehandlingstid defineres som tidsperioden fra en ansøgning om ny-godkendelse modtages, til den er afgjort efter endt høringsperiode. Det er gennemførelstidspunktet, som er afgørende for, hvilket år den registreres under. Eksempel: En ansøgning modtaget i december 2019 og færdigbehandlet i januar 2020 vil fremgå af socialtilsynets årsrapport 2020.

Diagram 13: Antallet af færdigbehandlede ansøgninger

Antallet af ny-ansøgninger på plejefamilieområdet, der er færdigbehandlet i 2020, er faldet med 2 %, og på tilbudsområdet er der et fald på 11 %.

Diagram 14: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier

Som det fremgår af **Diagram 14: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier**, er en sagsbehandlingstid på 7-9 måneder det mest almindelige for plejefamilieansøgninger og 4-6 måneder for tilbudsansøgninger. Den største ændring på begge områder, sammenlignet med 2019, er, at sagsbehandlingstiden for plejefamilier er blevet længere – fra 4-6 måneder til 7-9 måneder. Derudover er der på tilbudsområdet 2 ansøgninger, hvor sagsbehandlingstiden har været på mere end 12 måneder. Ændringen i sagsbehandlingstiden på plejefamilieområdet skyldes bl.a. COVID-19 virus, da det betød at det ikke var muligt at afholde grundkursus, som er lovpligtigt i forbindelse med godkendelse som plejefamilie.

En ny-godkendelse er en relativt omfattende proces, idet tilbud og plejefamilier skal vurderes efter alle temaer i kvalitetsmodellen. Der er flere forhold, der betyder relativt lang sagsbehandlingstid. For tilbuddene er det ofte forhold vedrørende økonomi, vedtægter og bestyrelse, der tager lang tid at afklare.

En anden væsentlig grund til, at sagsbehandlingen kan tage lang tid, er, at langt fra alle ansøgere fremsender det materiale, socialtilsynet anmoder om ved ansøgningstidspunktet, og at der ofte går lang tid med at fremskaffe de nødvendige dokumenter, for eksempel oplysninger om tilbuddets eller plejefamiliens økonomi.

Vi har også oplevet, at sagsbehandlingstiden kan være lang på grund af ændringer i plejefamiliernes liv, som de først oplyser om ved tilsynsbesøget. Livsændringerne kan blandt andet omfatte køb af nyt hus, at plejefamilien står over for en større renovering af deres bolig, at plejemor er eller forventer at blive gravid og lignende. I disse tilfælde drøftes det med plejefamilierne om deres nuværende livssituation har den stabilitet, der skal være til stede for at sikre et plejebarn den bedste hjælp og støtte. Der er ligeledes tilfælde, hvor behandlingen af ny-ansøgningen afventer, at plejefamilierne får bragt forskellige forhold i orden, inden den videre proces i godkendelsen kan fortsætte. Det er ofte forhold, som det alene er plejefamilien, der kan påvirke. En ny-ansøgning kan ikke sættes i bero. Det betyder, at der vil være tilbudsansøgninger, der har en meget lang sagsbehandlingstid, som skyldes årsager, der ligger udenfor Socialtilsyn Østs rækkevidde.

Vi anvender en del ressourcer i forhold til plejefamilier og tilbud, der vælger at trække deres ansøgning tilbage. Det er meget forskelligt, hvornår i godkendelsesprocessen ansøgningerne bliver trukket tilbage.

I 2020 var der 47 plejefamilier og 2 tilbud, der trak deres ansøgning tilbage.

Diagram 15: Antal ansøgninger der er trukket tilbage

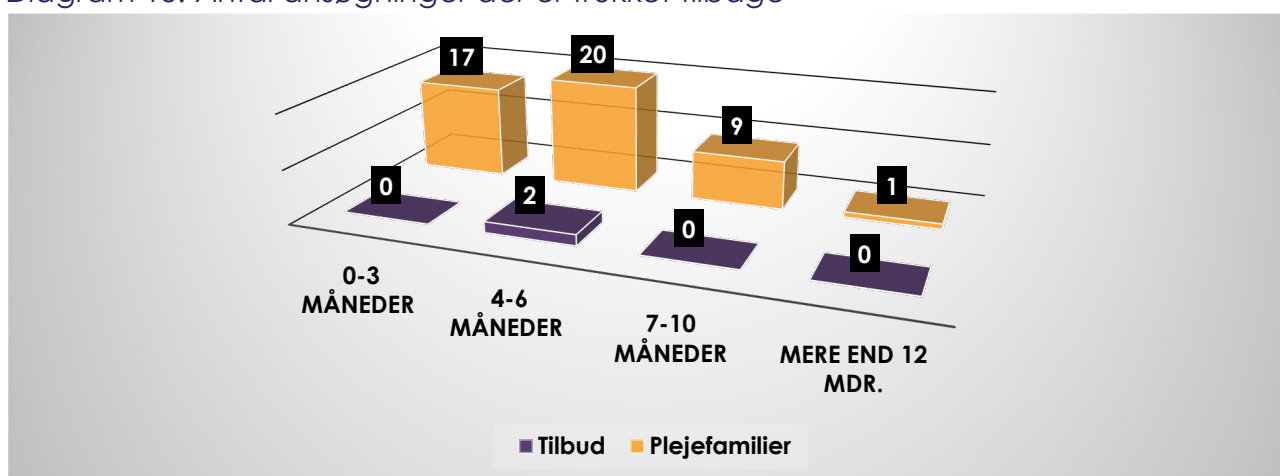

Diagram 15: Antal ansøgninger der er trukket tilbage viser, at ansøgere på både tilbuds- og plejefamilieområdet typisk trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder. At ansøgerne trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder af godkendelsesprocessen, kan hænge sammen med, at vi hele tiden har fokus på at vejlede ansøgerne om at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke er helt klar til at ansøge samt at lige under 50% af ansøgerne har deltaget i et informationsmøde forud for indsendelse af deres ansøgning. I 2020 steg sagsbehandlingstiden lidt, hvilket skyldes COVID-19 virus. Virusset gjorde, at planlægningen af tilsynsbesøg og grundkurser blev længere, da det ikke var muligt at være fysisk sammen.

Magtanvendelser

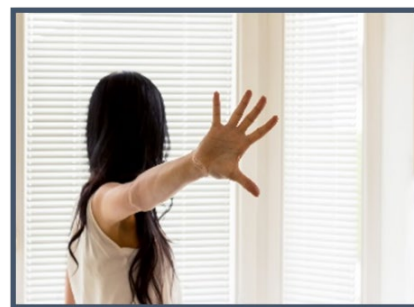
Vi har i løbet af 2020 registreret og vurderet 2.781 modtagne indberetninger om magtanvendelser - 847 på børn og ungeområdet og 1.458 på voksenområdet. Alle magtanvendelser er vurderet ud fra den gældende lovgivning. Denne registrering gør det muligt at give en foreløbig vurdering af tilbuddenes kendskab til reglerne om magtanvendelse, og hvordan tilbuddene arbejder med at forebygge magtanvendelser.

Magtanvendelser er et højt prioriteret område for socialtilsynet. Det er en væsentlig opgave for tilsynet at føre tilsyn med om tilbud og plejefamilier anvender og fortolker magtanvendelsesreglerne rigtigt med afsæt i lovgivningen og med børn, unge og borgeres rettigheder i fokus. Men magtanvendelsesområdet er også en vigtig markør for tilbud og plejefamiliers kvalitet. Der ses sammenhæng mellem tilbud og plejefamiliers arbejde med magtanvendelser og en række andre temaer i kvalitetsmodellen – ledelse, kompetencer, inddragelse af borgerne og rettighedsperspektivet – for at nævne nogle få. Der ses ofte udfordringer på mere end et tema, hvis der er udfordringer med et tilbuds anvendelse eller fortolkning af magt eller magtanvendelsesregler.

Magtanvendelser – en markør på kvalitet

Efter flere år med fokus på magtanvendelser som en markør på kvalitet, eller mangel på kvalitet, har socialtilsynet i 2020 set anledning til at skærpe risikoperspektivet på området. Dette betyder konkret, at en tilsynsmæssig bekymring på magtanvendelsesområdet hurtigere bliver et alvorligt fokus på tilbuddets kvalitet, end det har været tidligere. Netop fordi der ofte ses udfordringer på andre temaer, når der er problemer vedrørende magtanvendelser.

Der indledes hurtigt en dialog med et tilbud eller en plejefamilie, hvis der ses udfordringer på området. Og i tilfælde hvor der ikke via en dialog kan opnås en tilstrækkelig klarhed eller hensigtsmæssig præcisering af det hændte, vil socialtilsynet give tilbuddet en tydelig tilkendegivelse af tilsynets forventning, ofte via et opmærksomhedspunkt eller et påbud.

Børneområdet

Diagram 16: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 - 2020 fordelt på driftsherre – Børneområdet

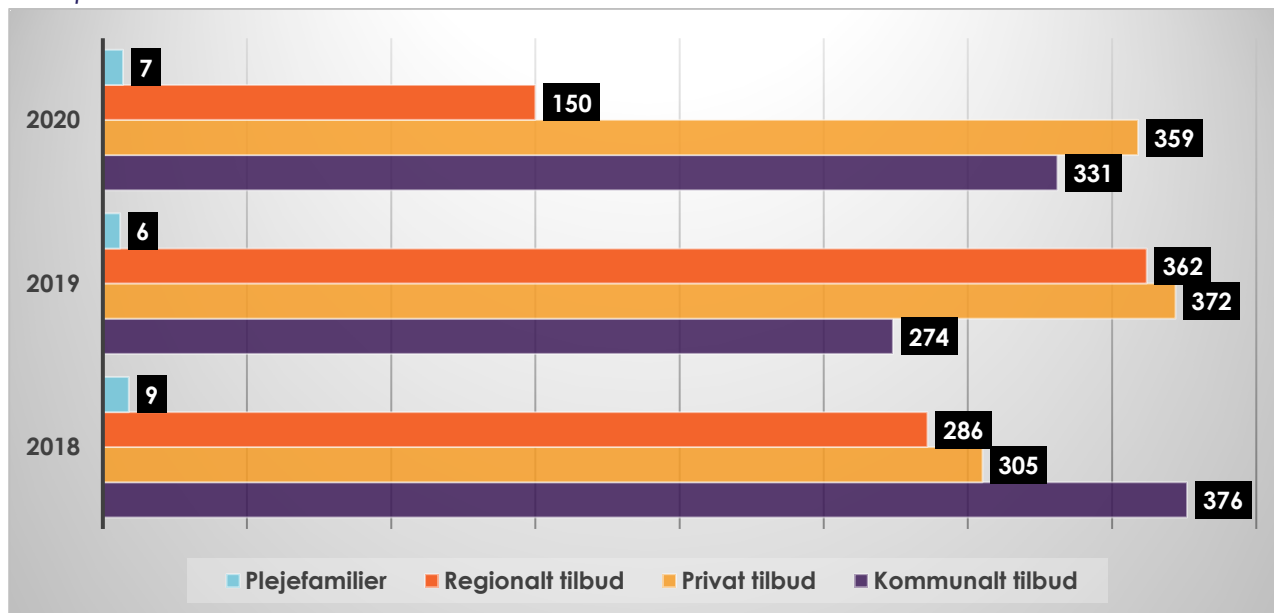
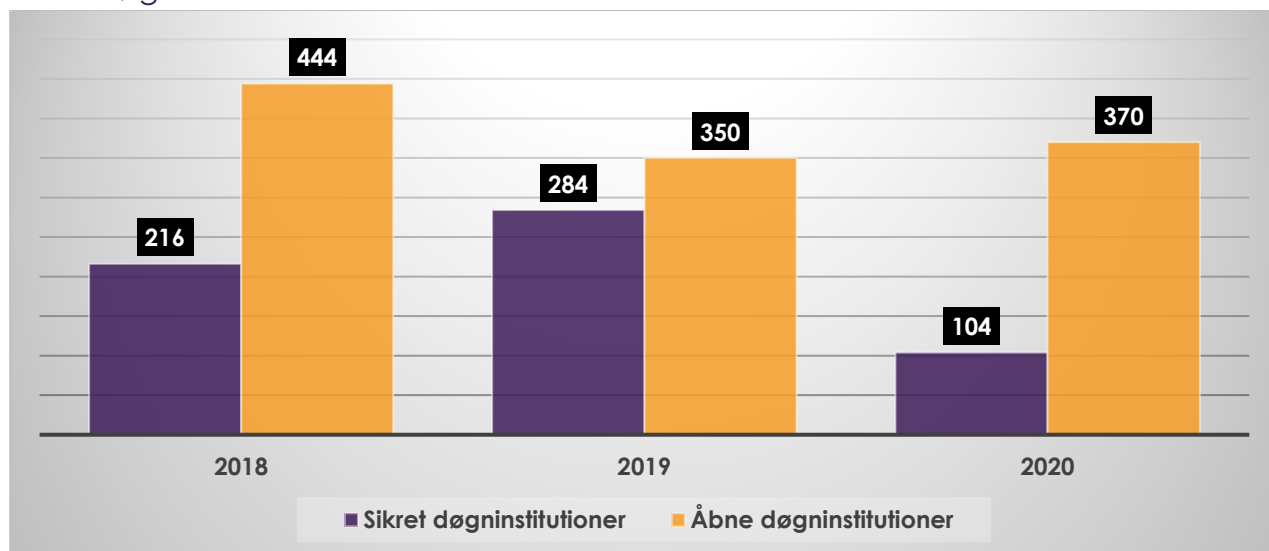

Diagram 16: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 - 2020 fordelt på driftsherre – Børneområdet viser, at der er et fald i antal magtanvendelsesindberetninger på 16,5 % i 2020. Antallet af magtanvendelsesindberetninger stiger på de kommunale tilbud med 20,8 % og i plejefamilier med 16,7 %, men der er et fald på både de private og regionale tilbud på henholdsvis 3,5 % og 58,6 %.

Diagram 17: Fordeling af det samlede antal modtagne magtanvendelser på sikrede og åbne døgninstitutioner

Faldet i antal magtanvendelser på de sikrede døgninstitutioner udgør 63,4 %, hvorimod der er en stigning på 5,7 % i antal magtanvendelser på de åbne døgninstitutioner. Samlet er der et fald i antal magtanvendelsesindberetninger på de sikrede og åbne døgninstitutioner på 25,2 %

Voksenområdet

På voksenområdet er der sket en registreringsændring, da det er blevet præciseret overfor tilbuddene, at magtanvendelser i forbindelse med anvendelse af stofseler skal indberettes enkeltvis. Det er en ændring, der er slået igennem i løbet af 2020, hvormed antallet af indberetninger af denne type er steget. Dette giver også en øgning af det totale antal magtindberetninger.

Diagram 18: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 - 2020 fordelt på driftsherre – Voksenområdet

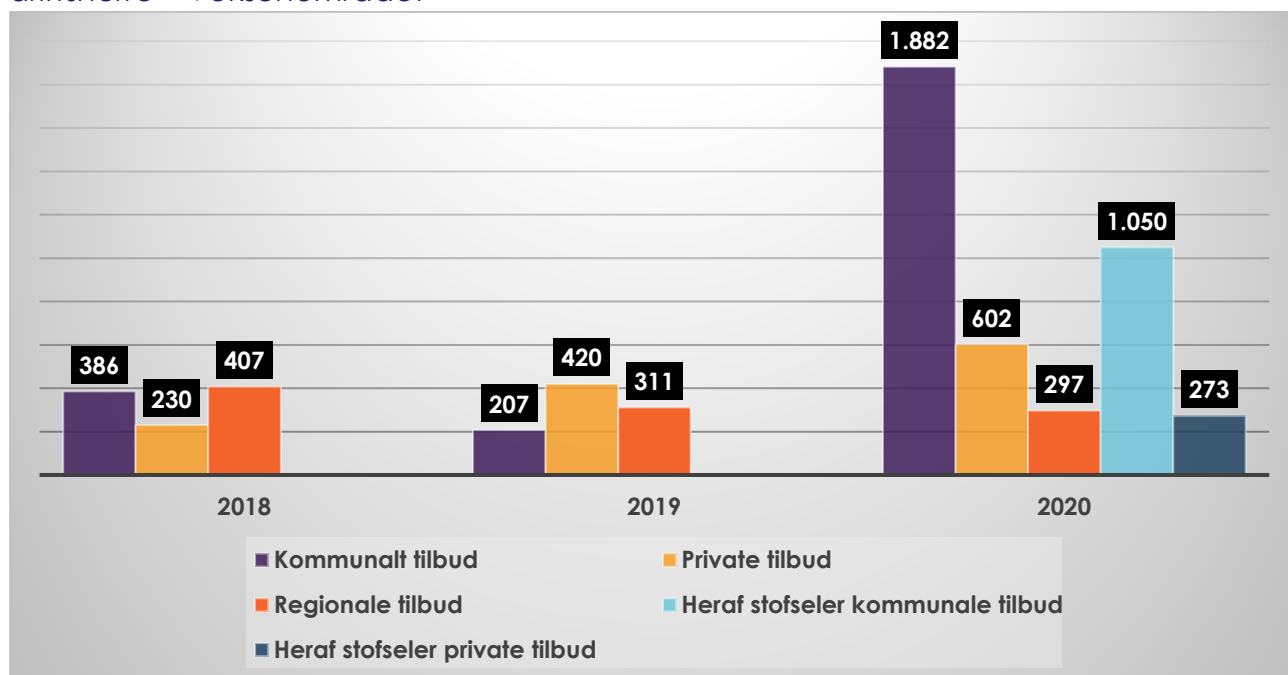

Diagram 18: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 - 2020 fordelt på driftsherre – Voksenområdet viser, at der er en stigning i antallet af modtagne magtanvendelsesindberetninger på de kommunale

og private tilbud pga. det store antal magtanvendelsesindberetninger vedrørende brugen af stofselser. Vi har ikke modtaget nogle magtanvendelsesindberetninger fra regionale tilbud vedrørende brugen af stofselser.

Kriterium 6 under tema 4, Sundhed og trivsel, i kvalitetsmodellen omhandler magtanvendelser: "Tilbuddet forebygger magtanvendelser".

Som indikator for, om kriteriet er opfyldt, opstilles indikator 6.a: Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås." og indikator 6.b: "Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen."

Aktindsigt

Vi har i 2020 behandlet 89 anmodninger om aktindsigt.

Tabel 13: Antal behandlede aktindsigtsanmodninger

Anmoderprofil	Lovgrundlag	Antal
Part(er) eller partsrepræsentant	Forvaltningslovens §§ 9-18	11
Pressen	Offentlighedslovens §§ 7-14	32
Pårørende, interesseorganisationer og andre	Offentlighedslovens §§ 7-14	40
Kommuner	Forvaltningslovens § 28	6

I forhold til 2019 er der en stigning på 22 %.

De modtagne anmodninger viser, at det hyppigst er pårørende, der har anmodet om aktindsigt i 2020, hvilket er forskelligt fra 2018 og 2019, hvor anmodninger hyppigst kom fra pressen.

Tilkøb

Tilkøbsfunktionen har i 2020 udbudt tilsyn med afsæt i servicelovens § 148a.

Vi har valgt at tilbyde kommuner muligheden for at tilkøbe nogle af de tilsyn, som ikke er skrevet ind i lov om socialtilsyn. Derudover udbyder vi formidlingsopgaver, undervisning med mere.

Tilkøbsydelse omhandler

- Tilsyn med beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene (servicelovens §§ 103 og 104).
- Ny-godkendelse af beskyttet beskæftigelse og/eller aktivitets- og samværstilbud, jf. servicelovens §§ 103 og 104, som ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.
- Tilsyn med leverandører af ydelse jf. servicelovens § 85, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.
- Formidling, undervisning mm.

Andre tilsyn eller vurderingsopgaver

Vi har indgået en aftale om tilsyn hvert andet år med de fem julemærkehjem, drevet af Julemærkefonden, der har beliggenhed i hele Danmark. En tilsynsopgave, hvor julemærkehjemmene udvælger fokusområder for tilsynet.

Vi bestræber os på ikke kun at kontrollere, men også at være i en god dialog med tilbuddene og repræsentanter for de rekvirerende kommuner. Målet er, at tilsynsrapporter ikke alene giver billeder af, hvad der fungerer

godt og dårligt, men også kan anvendes som inspiration til ny lokal faglig udvikling, idet der udarbejdes anbefalinger til tilbuddene.

Vores tilsyn og rapporter tager udgangspunkt i Socialstyrelsens kvalitetsmodel, hvor rapporterne løbende udvikles og justeres.

Der har i 2020 været samarbejdet med seks kommuner om ca. 16 tilsyn.

Erfaringer, særlige fokuspunkter eller lignende

Vi har siden 2014 oparbejdet et godt samarbejde med flere kommuner. Socialtilsynet agerer ikke som myndighed, men rådgiver tilbud og kommuner i forhold til behov for faglig udvikling m.m. Vores tilsynsaktivitet drøftes hvert år med kunderne (købere af tilsyn), og koncepterne udvikles årligt i forhold til de faglige udfordringer socialtilsynet erfarer og i forhold til, hvad der efterspørges.

Samspillet med den øvrige aktivitet i Socialtilsyn Øst, blandt andet kvalitetsmodellen, opleves befordrende for den faglige udvikling og systematikken i tilkøbsfunktionen.

Hvad er tankerne i 2021

Vi ønsker fortsat at udvikle på tilkøbsopgaverne, hvor vi løbende vil indgå i dialog vedrørende mere individuelle og specifikke tilkøbsopgaver, der efterspørges af tilbud, kommuner m.fl. Samtidig bliver tilkøb af tilsyn med friplejeboliger jf. servicelovens § 151a en ny tilkøbsmulighed.

Formidling, undervisning m.m.

Vi udbyder egne temadage og kurser som tilkøbsydelse, men løser også formidlingsopgaver på opfordring. Det handler om juridiske og fagspecifikke temaer og kurser, der vurderes at have interesse og relevans for kommuner, tilbud, plejefamilier og relevante organisationer. Eksempler på aktiviteterne i 2020:

- Kursus om arbejdet med børn og unge med skæv udviklingsprofil
- Kursus om plejefamiliers rettigheder og pligter i arbejdet med anbragte børn og unge.
- Grundkursus for netværksplejefamilier
- Kursus om magtanvendelse (voksne) og lov om voksenansvar (børn og unge)
- Kursus om sociale medier og digitale platforme

Borgerstyret personlig assistance - BPA

Socialtilsynene har pr. 1. januar 2018 godkendt og ført tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Formålet med tilsynet er at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud efter servicelovens §§ 95 og 96. Socialtilsynet skal føre tilsyn med, om de tre betingelser i § 20 i bekendtgørelse om socialtilsyn er opfyldt:

- Virksomheden skal være solvent.
- Virksomheden skal have en kompetent ledelse og benytte sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelsen og medarbejdere.
- Ledelsen af virksomheden skal kunne påvise, at der i virksomheden er kendskab til ansættelsesret.

Tilsynet angår altså virksomhedens økonomiske bæredygtighed og ledelsens kompetencer, og i modsætning til den øvrige tilsynsvirksomhed er hjælpernes socialfaglige kompetencer ikke genstand for tilsynet.

Efter virksomheden er godkendt, skal socialtilsynet føre tilsyn ved at godkende virksomhedens årlige budget og påse, at betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt. Derudover modtager socialtilsynet

virksomhedens årlige regnskab til orientering. Ud over dette kan socialtilsynet bede om supplerende oplysninger efter en konkret vurdering.

I forbindelse med det driftsorienterede tilsyn i 2020 har socialtilsynet udarbejdet et standardformat, som kan anvendes til at påse, at virksomheder i drift fortsat opfylder de tre betingelser for godkendelse. Tilsynsintensiteten vil blive fastlagt efter en risikovurdering.

Vi fører pr. 1. januar 2021 tilsyn med seks BPA-virksomheder. Heraf er en ny-godkendt i 2020.

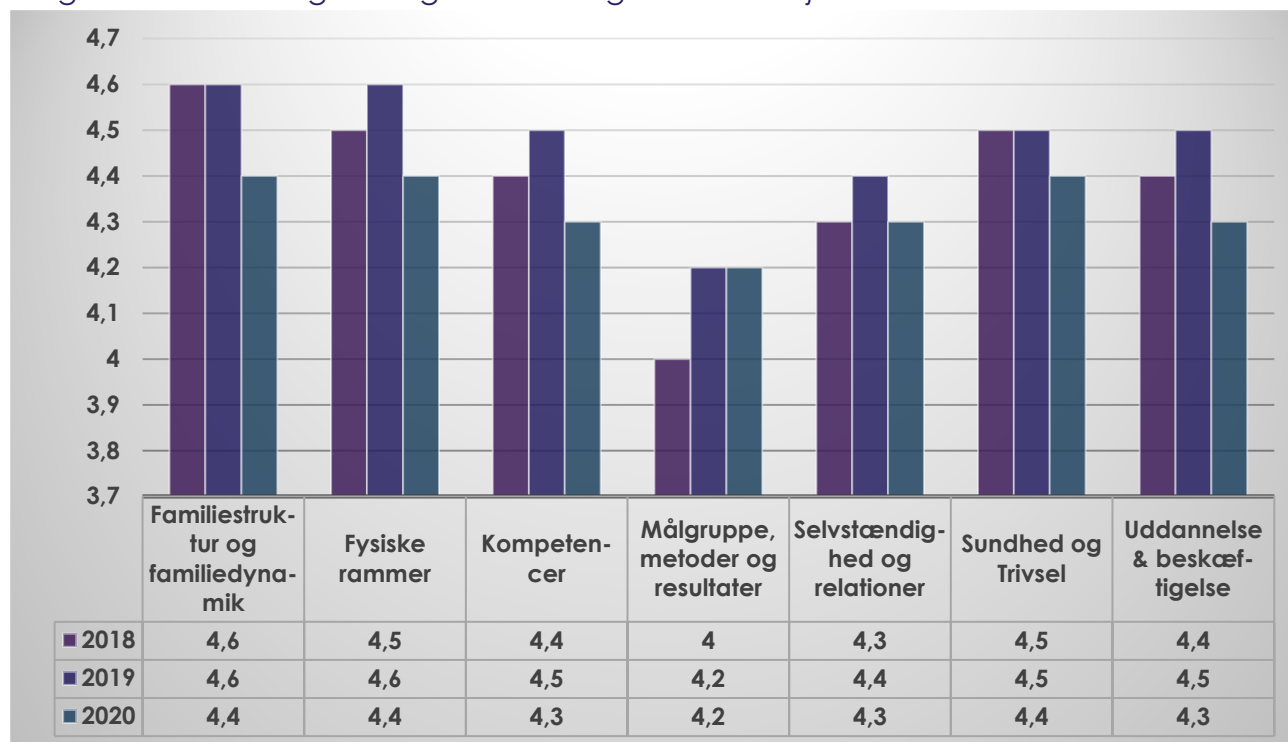
Socialtilsynene offentliggør en fælles oversigt over godkendte virksomheder, der ligger tilgængelig på alle fem socialtilsyns hjemmeside. Formålet med den fælles liste er at gøre det nemt tilgængeligt for borgere og nærtstående at få overblik over foreninger og private virksomheder, som er godkendte til at varetage arbejdsgiverfunktionen i BPA-ordninger.

Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore

Plejefamilieområdet

Vi har gennemført 1.260 tilsyn fordelt på 1.085 plejefamilier.

Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier

*I ovenstående diagram fremgår kun score på de plejefamilier der fortsat er godkendt pr. 31. december 2020

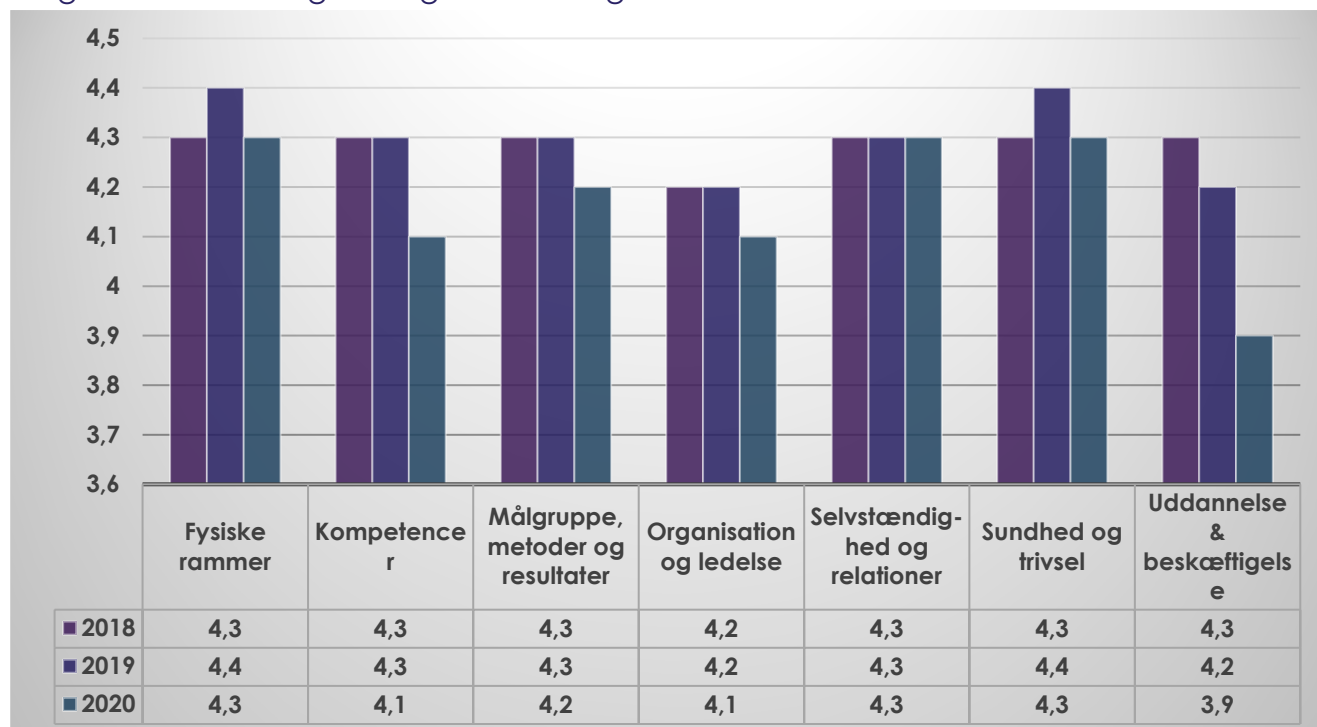
Det fremgår af **Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**, at scorerne ligger stabilt fra 2019 til 2020. Scorerne stiger lidt i alle temaer fra 2019 til 2020 med undtagelse af teamet *Målgruppe, metoder og resultater* som er uændret. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Selv om scorerne falder en lille smule, vurderer vi fortsat at kvaliteten generelt er stabil.

Der er flere årsager til, at scorerne er næsten uændrede. I forhold til temaet *Uddannelse og beskæftigelse* kan blandt andet nævnes at de plejefamilier, der har aflastningspladser eller meget små børn sjældent vil opnå en særligt høj score, da denne målgruppe falder uden for temaet *Uddannelse og beskæftigelse*, men skal alligevel opnå en score for at tilsynsrapporten kan dannes. Derudover vil plejefamiliernes fysiske rammer mere eller mindre være status quo, da der løbende vedligeholdes på de fysiske rammer og plejefamilierne ikke flytter hverken hvert eller hvert andet år. De lave scorer vedrørende de fysiske rammer kan især forekomme, når der kommer et nyt plejebarn i familien, der har behov for andre fysiske rammer end det tidligere plejebarn, for eksempel på grund af fysisk eller psykisk handicap.

Tilbudsområdet

Vi har gennemført 463 tilsyn fordelt på 399 tilbud.

Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de tilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2020

Det fremgår af **Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud**, at scorerne ligger stabilt fra 2019 til 2020. Scorerne falder lidt i alle temaer fra 2019 til 2020 med undtagelse af teamet *Selvstændighed og relation* som er uændret. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Selv om scorerne falder en lille smule, vurderer vi fortsat at kvaliteten generelt er stabil.

Scorerne er næsten uændret i alle temaer på tilbudsområdet. Den største ændring er i temaet *Uddannelse og beskæftigelse*. Vi vurderer, at der er en generelt høj kvalitet i børne- og unge tilbud. Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Som i 2019 vurderer vi, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan de skal effektueres.

Bilag 3: Socialtilsyn Østs økonomi

Budget og regnskab

I Tabel 14: Budget 2020 og regnskab 2020, 1.000 kroner fremgår budget og regnskab 2020 for Socialtilsyn Øst.

Tabel 14: Budget 2020 og regnskab 2020, 1.000 kroner

	Budget 2020	Regnskab 2020	Forskel
Socialtilsyn Øst's direkte udgifter (eksklusiv tilkøb)	43.134	41.384	-518
Indirekte udgifter, overhead med mere.	2.447	2.430	-39
Indregnet overskud fra tidligere år	-2.690	-2.793	-103
Udgifter i alt	42.891	41.021	-1.870
Indtægter fra objektiv finansiering	-22.368	-22.368	0
Indtægter fra tilsynstakster (eksklusivt tilkøb)	-20.523	-21.291	-768
Indtægter i alt	-42.891	-43.659	-768
Netto (+ = merforbrug)	0	-2.638	-2.638

Takster

Tabel 15: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst

Traditionelle tilbudstyper	Forudsat i budget 2020	Faktisk antal i 2020
Plejefamilier	1.132	1.100
Tilbud på børneområdet (døgntilbud med videre)	108	108
Tilbud på voksenområdet (døgntilbud med videre)	277	277
I alt	1.517	1.485

Note: Antallet af faktiske tilbud er eksklusivt tilbud/plejefamilier, der var under ny-godkendelse i 2020. De kombinerede tilbud indgår i antallet på børne- og voksenområdet.

Tabel 16: Takster i kroner (løbende priser)

Takstkategori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0 – 7	34.475	31.573	31.227	36.486	36.993	35.063	34.373
8 – 24	41.370	37.888	37.221	43.784	44.392	42.076	41.247
25 – 49	68.949	63.147	61.967	72.973	73.987	70.126	68.745
>50	103.424	94.720	92.889	109.459	110.980	105.189	103.118
Ny-godkendelser							
0 – 7	19.924	21.329	25.345	39.875	39.266	37.729	35.310
8 – 24	23.909	25.594	30.209	47.875	47.119	45.274	42.372
25 – 49	39.848	42.657	50.296	79.792	78.532	75.457	70.619
>50	59.772	63.986	75.392	119.668	117.798	113.186	105.929
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse							
0 – 7	9.962	10.664	6.988	8.702	9.174	8.261	7.902
8 – 24	11.954	12.797	8.331	10.442	11.008	9.913	9.482
25 – 49	19.924	21.329	13.870	17.404	18.347	16.522	15.804
>50	29.886	31.993	20.789	26.106	27.521	24.783	23.706

Skærpet tilsyn							
0 – 7	8.618	7.893	7.807	9.122	3.699	3.506	3.437
8 – 24	10.342	9.472	9.305	10.946	4.439	4.208	4.125
25 – 49	17.237	15.787	15.492	18.243	7.399	7.013	6.875
>50	25.856	23.680	23.222	27.365	11.098	10.519	10.312
Tilføj BPA							
<i>Godkendelse</i>						22.932	22.215
Driftsorienteret tilsyn						11.466	8.022

Bilag 4: Formålet med socialtilsynene

Tilsynsreformen på det sociale område har været i anvendelse i syv år. Reformens overordnede mål om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling. Tilsynsreformen blev evalueret ved udgangen af 2017. Evalueringen blev offentliggjort i 2018¹².

Gennem en systematisk tilsynsproces skabes der muligheder for, at der opsamles den nødvendige viden og erfaring, så kvaliteten kan udvikles i de sociale tilbud og herigennem øge effekten af indsatsen på det sociale område.

Opsamlingen af den nødvendige erfaring og viden sker via en række afrapporteringer. Der er krav om årsrapporter fra det enkelte tilbud, socialtilsynets årsrapport og Socialstyrelsens auditfunktion.

Socialtilsynets årsrapport skal fungere som en årlig afrapportering til Socialstyrelsens auditfunktion og til sekretariatet for udarbejdelse af rammeaftalerne for regionen om socialtilsynets virke og resultater i forhold til de opgaver og rammer, som er stillet i lov om socialtilsyn. Årsrapporten offentliggøres på socialtilsynets hjemmeside.

Herudover, skal årsrapporterne medvirke til:

- At fungere som centrale oplysninger til Socialstyrelsens auditfunktion og samtidig muliggøre sammenligning på tværs af de fem socialtilsyn.
- At kunne fungere som input til de regionale drøftelser i forhold til rammeaftalerne.
- At kunne anvendes som ledelsesinformation internt i de enkelte socialtilsyn.
- At øvrige interessenter får mulighed for at følge socialtilsynets arbejde.

Baggrund og rammer for tilsynet

De fem separate socialtilsyn i Danmark, der har ansvaret for hver deres region, løfter opgaven, som er fastsat i lov om socialtilsyn, er:

- Socialtilsyn Hovedstaden (Frederiksberg Kommune)
- Socialtilsyn Øst (Holbæk Kommune)
- Socialtilsyn Syd (Faaborg-Midtfyn Kommune)
- Socialtilsyn Midt (Silkeborg Kommune)
- Socialtilsyn Nord (Hjørring Kommune)

I oversigten over de fem socialtilsyn ovenfor er det i parentes angivet, hvilken kommune det enkelte socialtilsyn er placeret i. Som det fremgår, er Socialtilsyn Øst placeret i Holbæk Kommune. For at sikre uvildighed fører Socialtilsyn Øst ikke tilsyn med tilbud og plejefamilier i Holbæk Kommune, som i stedet får udført tilsyn af Socialtilsyn Hovedstaden. Socialtilsyn Øst fører ligeledes tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i en af de andre tilsynskommuner, Hjørring Kommune.

De fem socialtilsyns tilsynsopgaver drejer sig om det driftsrettede tilsyn på følgende typer af tilbud:

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 - 3, i serviceloven¹³.
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5 - 8 i serviceloven.
- Botilbud til voksne efter §§ 107-110 i serviceloven. Disse omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Alkohol- og misbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og 101a i serviceloven og § 141 i sundhedsloven¹⁴.
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i serviceloven.

¹² Evaluering af tilsynsreformen

¹³ LBK nr. 798 af 07/08/2019

¹⁴ LBK nr. 903 af 26/08/2019

Socialtilsynene fører også tilsyn, hvor der ydes støtte efter blandt andet servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer. I forhold til hvorvidt botilbudslignende botilbud med støtte efter § 85 er omfattet af lov om socialtilsyn lægges der vægt på¹⁵. Socialtilsynene skal i disse tilfælde træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af tilsynet.

En af socialtilsynets primære funktioner er at godkende sociale tilbud og plejefamilier. Det betyder, at nye sociale tilbud og plejefamilier, offentlige såvel som private, skal godkendes af et socialtilsyn, før tilbuddet må tages i brug, og der må visiteres borgere til tilbuddet.

Socialtilsynet skal også godkende væsentlige ændringer i forhold til, hvad tilbuddet hidtil har været godkendt til. Disse ændringer kan for eksempel være udvidelse med flere pladser, nye målgrupper eller fysiske rammer.

Med indførelsen af lovændring i 2017¹⁶ fik socialtilsynene kompetence til at træffe afgørelse om, at godkendelser kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien.

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud og plejefamilier at de, efter socialtilsynets samlede vurdering, har den fornødne kvalitet. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke har den fornødne kvalitet, kan socialtilsynet opstille vilkår for godkendelsen af tilbuddet/plejefamilien eller træffe afgørelse om skærpet tilsyn og udstede påbud, som tilbuddet/plejefamilien skal opfylde for, at tilbuddet/plejefamilien fortsat kan være godkendt. I sidste instans kan socialtilsynet tilbagekalde godkendelsen, hvilket medfører at tilbuddet/plejefamilien må lukke.

Socialtilsynene skal i henhold til lov om socialtilsyn og tilhørende bekendtgørelse føre tilsyn og vurdere tilbuddenes kvalitet efter fælles kvalitetsmodeller for både plejefamilier og for de øvrige tilbud.

Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse.
- Selvstændighed og relationer.
- Målgrupper, metoder og resultater.
- Sundhed og trivsel.
- Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier.
- Organisation og ledelse - for tilbud.
- Kompetencer.
- Fysiske rammer.

Økonomien vurderes særskilt og er ikke indeholdt i kvalitetsmodellen. Det økonomiske tilsyn på tilbudsområdet består af en samlet vurdering, derudover skal socialtilsynet tage stilling til om tilbuddet er:

- Økonomisk bæredygtigt.
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.
- Om der er gennemsigtighed med tilbuddets økonomi.

På plejefamilieområdet består det økonomiske tilsyn alene af socialtilsynets samlede vurdering af plejefamilien økonomi i forhold til at sikre et plejebarn en tryk og stabil anbringelse.

Inden for hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som socialtilsynet skal vurdere tilbud og plejefamilier efter. Kvalitetsmodellerne skal sikre, at der bliver ført et ensartet og systematisk tilsyn, hvor tilbuddene

¹⁵ - At tilbuddet leveres i boligformer der ikke er godkendt efter lovens § 2 eller friplejeboliger

- At der er servicearealer i umiddelbar nærhed

- Støtten ydes af fast personale

- I væsentlig grad støtte efter § 85

- Målgruppen er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer

¹⁶ LBK nr. 846 af 21/08/2019

og plejefamilierne bliver vurderet¹⁷ ud fra de væsentligste parametre for kvalitet. Kvalitetsmodellerne kan læses i deres fulde længde i bekendtgørelse om socialtilsyn¹⁸.

Mission

Vores mission er, i henhold til den gældende tilsynspolitik, der er fælles for alle fem socialtilsyn:

- At kontrollere at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud og plejefamilier efter serviceloven.
- At der ikke foregår misbrug af offentlige midler på stedet.
- At bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde.
- At sikre professionalisme, uvildighed og systematik i tilsynsarbejdet via et fagligt kompetent tilsyn.

Vores mission har dermed både et kontrol-, kvalitetssikrings- og kvalitetsudviklingsperspektiv.

Hvis missionen skal indfries, forudsætter det en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsynene og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier. For at indfri målsætningen har Socialtilsyn Øst i 2019 blandt andet afholdt kommunemøder, hvor vores ledelse har holdt møder med alle de kommuner, vi har tilsynsforpligtelsen med i region Sjælland samt Hjørring Kommune. Derudover har vi afholdt informationsmøder for samarbejdspartnere, herunder for sociale tilbud og plejefamilier samt samarbejds-møder med relevante interesseorganisationer.

¹⁷ - **Samlet vurdering af om tilbuddet kan godkendes:** Jævnfør §§ 6 og 12 – 18 samt relateret lovgivning

- **Kvalitetsvurdering:** Temaer jævnfør § 6

- **Kvalitetsbedømmelse:** Kriterier og indikatorer jævnfør kvalitetsmodellerne

¹⁸ BEK nr. 1633 af 27/12/2019

